

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 1
Maaliskuu
2023

Pohjan pioneeripataljoonan ja Pohjois-Suomen viestipataljoonan valapäivä Ylivieskassa 11.2.2023
Kuva: Marjut Holappa

Pohjanmaan aluetoimisto tiiviissä yhteistyössä maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen kanssa

Pohjanmaan aluetoimiston alkuvuoden mieleenpainuviin tilaisuuksiin kuuluu Jääkärien kotiinpaluu 105-vuotisjuhla Vaasassa 24.–25.2.2023. Järjestelyt onnistuivat hienosti, yleisöä oli paljon ja kaiken kruunasi aurinkoinen sää. Aluetoimisto on keskittynyt myös paikallispuolustuksen valmiuksien ylläpitämiseen koulutuksella ja harjoituksilla. Kevätauringon myötä ovat ajatukset PAUHA23-harjoituksessa, joka järjestetään Lohtajan ampuma- ja harjoitusalueella maaliskuun viimeisenä viikonloppuna. Harjoituksessa toteutettaville kurseille on ilmoittautunut osallistujia

ransaslukuisesti, joten tiedossa on taas monipuolinen ja perinteikäs tapahtuma.

Ennen pääsiäisen viettoa aluetoimisto toteuttaa Lapualla, Kokkolassa ja Vaasassa valintatilaisuuksien naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeneille. Hakumenettelyyn tuli sellainen valtakunnallinen muutos, että hakemukset tulee olla aluetoimistolla jatkossa totuttua aiemmin eli 15.1. mennessä.

Pohjanmaan aluetoimisto yhteistyössä maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen kanssa järjestää 15.–16.4. klo 12.00–16.00 Seinäjoen

Ideaparkissa monipuolisen TURVA23 -maanpuolustustapahtuman. Yleisöllä on tilaisuuteen vapaa pääsy.

Kansallisena veteraanipäivänä 27.4. klo 12.00 Pohjanmaan aluetoimisto, Vaasan kaupunki ja seurakunta sekä veteraani- ja sotainvaliidijärjestöt laskevat seppeleen Vaasan torilla, Vapaudenpatsaalle. Sunnuntaina 21.5. vietetään kaatuneitten muistopäivää Vaasassa, Seinäjoella sekä Kokkolassa jumalanpalveluksella ja seppeleenlaskulla. Puolustusvoimain lippujuhlapäivän seppeleenlaskut ovat 4.6. Vaasassa ja Seinäjoella.

Maanpuolustajat Tuurissa 2023 -tapahtuma järjestetään lauantaina 17.6. klo 10.00–18.00 kyläkaupan alueella. Järjestelyissä ovat mukana aluetoimisto, rauhanturvaajat sekä muita aktiivisia maanpuolustajia. Keskikesällä 9.7. viettää Vaasan torilla oleva Vapaudenpatsas 85-vuotismerkkipäivää. Seppeleenlasku suoritetaan patsaalle klo 12.00.

Aurinkoista kesänodotusta ja tervetuloa mukaan tapahtumiin!

**Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö
Everstiluutnantti
Pasi Heinua**

Suomen Reserviupseeriliiton toimintakatsaus vuodelle 2023

Kevään-kesän aikana Reserviupseeriliitolla käynnistyy jäsenkampanjoita, koulutusprojekteja sekä toteutetaan NATO-reserviupseerijärjestö CIOR:n kesäkongressi Helsingissä.

Liiton toiminnan painopisteet vuodelle 2023
Toimintakykyinen reserviupseeri: Koulutus, fyysinen ja psyykinen toimintakyky, ampumataito
Jäsenyys ja organisaatio: jäsenhuolto ja jäsenkokeuksien vahvistaminen, jäsenistön osaamisen hyödyntäminen, yhdistysten ja piirien toimintaedellytysten varmistaminen
Edunvalvonta: Vapaaehtoisen maanpuolustuksen laki ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen, ampumaedellytysten varmistaminen, reserviupseerien koulutusmahdollisuudet ja urapolut.
Tunnettuuden lisääminen.

Toimintakyvyn ja ampumataidon kehittämiseen matalan kynnyksen tapahtumia
Prosenttiammunta on RUL:n, RES:n ja RESUL:n järjestämä kilpailu, jonka tarkoituksena on ampumaharrastuksen kohoaminen ja järjestötoiminnan aktivoiminen kerhoissa ja yhdistyksissä. Ammunnassa kilpailevat vuosittain RES ja RUL sekä liittoittain, että myös sisä-

sesti yhdistysten ja kerhojen kesken suurimmasta prosentuaalisesta osanotosta jäsenmäärään nähden. Prosenttiammunnan voitto- ja on se yhdistys, jonka jäsenistöä suurin prosentiosuus käy vuoden aikana ampumassa vähintään yhden kerran. Prosenttiammuntaan luetaan mukaan kaikki vähintään kymmenen laukausta käsittävät ampumasuoritukset. Myös hyväksytyt hirvikoe sekä Noptel-ammunta ja muut vastaavat ammunnat hyväksytään prosenttiammunnan suoritukseksi.

Tulta toukokuussa –ammuntahaastekampanjassa on tarkoitus saada mahdollisimman monessa yhdistyksessä/piirissä mahdollisimman monta ampumakertaa. Aktiivisimmat piirit/yhdistykset palkitaan ja henkilöille jaetaan arvontapalkintoja.

RESUL Four Day March –etämarssi toukokuussa on RESUL:n etämarssitapahtuma, joka järjestetään 18.-21.5.2023. Osallistujia voi valita osallistuuko yhtenä, kahtena, kolmena vai kaikkina neljänä päivänä, ja millä matkalla. www.resul-fourdaymarch.fi
Maaottelumarssi –etämarssi syyskuussa on RUL:n ja RES:n yhteinen marssihaaste. Kahtena vuotena järjestetty Maaottelumarssin muistomarssi on käynnissä koko syyskuun.

Teemana on ”Kaukopartio-toiminta”. Marssimerkkejä myymällä kerätään rahaa myöhemmin päätettävään lahjoituskohteeseen. Vuoden 2022 marssin merkimyynnin tuotot, noin 16 000 € ohjattiin Ukrainan tukemiseksi. Tarkemmat ohjeet ja sisällöt tapahtumasta viestitään yhdistyksiin ja piireihin kevään aikana.

Reservin koulutuksen kehittämissuunnitelman (RESKESU) jalkauttamisen jatkuu

Koulutusjohtaja (evers-ti res.) Timo Mustaniemi Maanpuolustuskoulutuksesta (MPK) aloittaa Reserviläisliiton ja Suomen Reserviupseeriliiton yhteisenä projektipäällikkönä määrääkaikaisessa tehtävässä 1.5.2023 alkaen 31.12.2026 saakka. Työnantajana toimii Reserviläisliitto ja työnhajauksesta vastaavat RES ja RUL yhdessä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa voimassa olevan Reservin koulutuksen kehittämissuunnitelman jalkauttamiseen ja kehittämiseen liittyvät tehtävät, osallistuminen paikallisten ampumaratojen kehittämiseen yhteistyössä eri tahojen kanssa sekä osallistuminen järjestöjen tulevien vuosien keskeisten hankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tehtäviin kuuluu tiivis yhteydenpito Reserviläisliiton ja Suomen

Reserviupseeriliiton alaisiin piireihin ja paikallisyhdistyksiin. Tehtävään sisältyy kiinteä yhteistyö Puolustusvoimien, MPK:n, Suomen Ampumaurheiluliiton ja eri ministeriöiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Projektipäällikön palkkakustannukset kateetaan pääosin Maanpuolustuksen kannatussäätiöltä saadulla 150 000 euron apurahalla.

Sotilasenglannin koulutuspaketti valmistelussa
Koulutustoimikunnan työryhmä valmistelee koulutuspakettia, jonka tavoitteena on tuottaa materiaali, jolla suomalainen reserviupseeri selviytyy yhteistyöstä tulevien NATO-kumppanien kanssa ja osaa käskä, tuottaa suunnitteluasikirjoja sekä tilanneselostuksia NATOn toisella virallisella kielellä, englannilla.

Reserviupseerien jatkokoulutuspolun suunnittelu käynnistyy
Koulutustoimikunnan työryhmä pohtii kevään aikana tieto- ja taitotarpeita reserviupseerin näkökulmasta, joita yhä vaativimmat poikkeusolojen tehtävät aiheuttavat. Tavoitteena on varmistaa, että esiupeeritason tehtäviin tai tehtävissä 1. sijaisena toimiville ja sijoitettaville reserviup-

seereille on tarjolla riittävä teoriapohjainen koulutus sekä harjoittelu.

CIOR:n kesäkongressi lähestyy

Liiton suurin yksittäinen tapahtuma vuonna 2023 on NATO-reserviupseerijärjestö CIOR:n kesäkongressi. Tällä hetkellä vapaaehtoisia on ilmoittautunut yli 50, ja tarvittaessa pääosa heistä pystytään sijoittamaan tehtäviin kesäkongressiviikolle. Reserviupseeriliitto valmistautuu tarjoamaan mahdollisuuden hakeutua osallistujaksi nuorten upseerien YROW-koulutusviikolle, sotilas- ja siviilikriisinhallinnan CIMEX-harjoitukseen sekä MILCOMP- sotilasmonioteluun. MILCOMP-karsintakilpailun ilmoittautuminen on jo auki RESUL:n kilpailukalenterissa.

Maanpuolustusrekisterin päivitys on käynnissä

Maanpuolustusrekisterin

alustan uusiminen käynnistyy tarvemäärittelyllä yhdessä Reserviläisliiton ja Maanpuolustuskiltojen liiton kanssa. Uusimiseen on saatu apurahaa Maanpuolustuksen kannatussäätiöltä.

Turpotietäjä-kilpailuun valmistautuminen alkaa
Syksyn 2023 Turpotietäjä-kilpailuorganisaatioita valmistellaan. Turpotietäjä-kilpailu on Suomen lukiolaisille tarkoitettu turvallisuuspolitiikan kilpailu, joka järjestetään yhdessä Suomen historian- ja yhteiskuntaopin opettajien liiton kanssa. Lukiot ja opiskelijat ilmoittautuvat kilpailuun vapaaehtoisesti. Alueellisten kilpailujen jälkeen järjestetään finaali, jonka voittaja saa opiskelupaikan Turun yliopistossa.

Lisätiedot ja kysymykset:

Sami Salmu
liittohallituksen jäsen
Suomen Reserviupseeriliitto

Suomen Reserviupseeriliitto ja reserviupseeripiirit tukevat jäsenyhdistyksiään

Reserviupseeriliitto tarjoaa jäsenyhdistyksillensä rahallista tukea projekteihin, asehankintoihin sekä patruunahuoltoon. Prosenttiammunta ja jäsenhankinta tuottavat myös rahallisia kannustepalkkioita.

Projektituella hankintoja tai tapahtumia

Vuonna 2023 projektituen määrä voi olla enintään 25 % projektia kohti, maksimimäärä on 2 500 €. Asehankintoihin liitto myöntää 500 € kahteen ensimmäiseen aseeseen, sen jälkeen 250 €/ase. Hakuprosessin edellytyksenä on, että toimintalomake

vuodelta 2022 on palautettu täytettynä. Projektitukien käsittelypäivämäärät ovat 15.2., 15.5., 15.8. ja 15.11. Lisätiedot: www.rul.fi

Patruunatuken ammuksiin!

Patruunatuki yhdistyksille ja piireille jatkuu 2023 ja patruunatuken mahdollistaa Maanpuolustuksen kannatusäätiön apuraha RUL:lle. Yhdistyksille tukea myönnetään 2,50 €/jäsen, piireille 0,50 €/jäsen. Mahdollisuutena on hakea myös korkeampaa tukea, joka on perusteltava. Kaikki patruunatuki maksetaan

kuitteja vastaan, tuen haku tapahtuu nettilomakkeella <https://q.surveypal.com/Patruunatuken-hakulomake-yhdistyksille-ja-piireille-2023>. Lomake on auki 11.3. – 30.11.2023.

Jäsenrekisteri on yhdistyksen johdon työkalu

Yhdistyksen puheenjohtajan ja jäsenvastaavan tärkeä työkalu tiedottamisessa ja jäsenhuollossa on Maanpuolustusrekisteri.fi -sivulla sijaitseva jäsenrekisteri. Rekisteriin myönnetään tunnuksia yleensä yhdistyksen puheenjohtajalle sekä sihteerille. Tunnuksien käyttöön määrääjän

ja niitä voi pyytää Reserviupseeriliiton toimistosta, jossa ne aktivoidaan. Tunnuksena toimii sähköpostiosoite. Kaksivaiheisen tunnistuksen vuoksi tunnuksia aktivoitaessa tarvitaan myös matkapuhelinnumero, johon rekisteri lähettää vahvistuskoodin kirjauduttaessa. Rekisteri tarjoaa ajantasaisen kuvan jäsentiedoista, maksetuista jäsenmaksuista, voimassa olevista jäsenmaksutasoista sekä sähköpostityökaluja.

Aktiivisten jäsenten huomioiminen

Reserviupseeriliitolla on käytössään palkitsemisjär-

jestelmä, joista näkyvimpänä ovat liiton ansiomitalit. Yhdistyksen jäsenille haettavien huomionosoitukset tulee lähettää piiriin, josta ne puollettaessa lähetetään liiton toimistoon. Kultainen ansiomitali solkineen voidaan myöntää vuosittain 1/1000:lle piirin jäsenistä ja kultainen ansiomitali 2/1000:lle. Ansiomitalien myöntöpäivä on 4.6. Hopeisten ja pronssisten ansiomitalien myöntökäsittelyt ovat liittohallituksen kokoukset, joita vuodelle 2023 on 27.5., 7.10. ja 18.11. Hakemusten tulee olla piirillä kaksi viikkoa ja liitolla viikkoa ennen

liittohallituksen kokousta. Ansiomitalit ovat valmiit jaettaviksi heti päätöksen jälkeen.

Yhdistys uinuvassa tilassa?

Keski-Pohjanmaan reservipiirien yhteinen toimija, Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry ja sen hallitus on valmis tukemaan toiminnan aktivoimisessa koulutus- ja viestintätuelle, sekä tarvittaessa rahallises- ti. Ota rohkeasti yhteyttä!

Sami Salmu
puheenjohtaja
Keski-Pohjanmaan
Reserviupseeripiiri
liittohallituksen jäsen
Suomen Reserviupseeriliitto

“Himmat ei muistot koskaan saa”

Tämä Veteraanin Iltahuudon lause konkretisoituu muistoiksi, kuviksi ja todellisiksi teoiksi, kun juttelee lohtajalaisen Marja-Leena Leskelän kanssa vapaaehtoisesta merkityksestä ja sen monimuotoisuudesta.

Marja-Leenan äiti oli syntynyt Sodankylän Lokan kylästä, joka joutui partisaanien hyökkäyksen kohteeksi heinäkuussa 1944. Kyläläisiä ammuttiin pihoille ja taloihin, kesken päivän askareiden navetoihin ja pelloille, kalastajat veneisiinsä. Ikään ja toimintakykyyn katsomatta, mitään sääliä tuntematta.

Partisaanien jäljiltä pelastuneet evakuoitiin ensin kirkonkylälle ja sieltä uudelleen Lohtajalle. Äiti puolestaan joutui ensin Ruotsiin karjanajomatkalle, joka kesti puolisen vuotta. Marja-Leenan isä puolestaan oli kolmen sodan veteraani, jonka parhaista nuoruusvuosista meni viisi vuotta rintamalla. Hänet kotiutettiin 30.11.1944 Muoniosta, fyysisesti haavoittumattomana. Ja kun nämä kaksi, sodista selviytyneitä, kuolemaa kohdannutta, tapasivat ja rakastuivat, usko tulevaisuuteen kasvoi lujana. Seitsemänlapsisen perheen nuorimmainen, Marja-Leena, kasvoi jo pienestä isänmaallisuuteen, ja tunne vain kasvoi aikuisuudessa, kun hän kulki isänsä kanssa

Lohtajan ja Oulun yliopistollisen sairaalan väliä isän sairastuttua. Kaikki isän kertomat sotajutut olivat vain niitä hyviä, ei tuholla mässäileviä kauhutarinoita.

Jo yli kolmekymmentä vuotta vapaaehtoisuutta

Marja-Leenan Maanpuolustuskortti on täytynyt suoritusmerkinnöistä viimeistä riviä myöten, eikä kaikkea tekemistä ole miinkään edes kirjattu suoritukseksi. On mm. ensiapua, turvakurssia, muonitusta niin kurssilaisena kuin kurssin vääpelinä tai kuljetajana.

Siinä missä veteraanikeräysten organisointi, so- tainvalidien kuntoutus- ja

virkistystapahtumien järjestäminen ja Itsenäisyyspäivän kunniavartioihin osallistuminen osoittaa kiitollisuutta ja kunnioitusta menneille polville, on koululaisten leiriviikonloppujen järjestäminen tiedon ja muistojen siirtämistä tuleville polville. 2000-luvun alussa ehti kymmenen koululaisryhmää käydä Vattajan maastossa opettelemassa erätaitoja, osa yöpyen ensimmäistä ja ehkä viimeistäkin kertaa puolijoukkueteltassa.

Yhdistyspioneeri ja -veteraani

Marja-Leenan vapaaehtoisuustoiminnan virallista puolta edustavat monet

eri yhdistykset. Hän on ollut mm. perustamassa MPK:n Lohtajan paikallisosasto, Hapinetta, ja myös Keski-Pohjanmaan Maanpuolustusnaiset ry:tä. Molemmista yhdistyksissä aisaparina hänellä on ollut VPK-toveri Päivi Sorjonen. Häneen pääsemme tutustumaan lähemmin omassa jutussa.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö ja koulutus antaa kaikille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa jokapäiväiseen arjen turvallisuuteen ja valmiuteen poikkeusoloissa. ”Isäni perintönä saadun Mannerheimin päiväkäskyn sanoin: Menestystä, ja sitä onnea, joka versoo vapaan isän-

maan kamarasta!” päättää Marja-Leena vierailuni

Teksti: Marjut Holappa

Kuvat: Marjut Holappa ja M-L Leskelän kotialbumi

Reservist, utmana dig själv på ett ovanligt trevligt sätt! "De 4 Daagse" i Holland rekommenderas!

Som de flesta redan vet så mår vi bättre i vardagen om vi upprätthåller en god grundkondition. För aktiva reservister är konditionen grunden till hur vi presterar i de olika roller vi har i reserven.

År 2020 hade jag anmält mig till MPK kursen Nijmegen-marssi 2020, och blev antagen till den finska individuella gruppen. Tyvärr så blev "De 4 Daagse" inställt det året, liksom år 2021 på grund av pandemin. År 2022 anmälde jag mig igen till samma kurs och blev antagen till den finska individuella gruppen, denna gång som 62-åring. Den Österbottniska delegationen till Nijmegen-marssi 2022 bestod av 5 personer varav en ingick i de samnordiska stabsfunktionerna på plats i Heumensoord Military Camp. I den finländska delegationen deltog totalt ca 100 soldater detta år, vilket är något mindre än det normala som brukar ligga på ca 150 deltagare, kanske på grund av pandemins sviter. Detta skulle bli en resa som jag sent kommer att glömma, vår veckolånga resa startade en tidig lördagsmorgon vid Vasa flygfält den 16 juli, för att sedan landa i Amsterdam på förmiddagen lokal tid. Från tågstationen under flygfältet i Amsterdam gick tågen ner till Nijmegen med 30 minuters mellanrum. Tåget som gick direkt till Nijmegen tog ca 1 h, Nijmegen ligger i södra Holland alldeles vid gränsen mot Tyskland. Bussar körde sedan i skytteltrafik direkt från tågstationen i Nijmegen till Heumensoord Military Camp, som byggs upp i ett naturreservat ca 7 km utanför staden varje år av det holländska försvaret. Campen är byggd för att hysa ca 6 000 soldater och deras underhåll av allt från sängplats, bespisning till soldatens hygien. Detta har nu arrangerats av hollän-

Bild :Hung Van Plungklang Nguyen, den Danska delegationen

darna för 104 gången, detta år 2022. Med facit i hand så kan man bara berömma holländarna för detta maskineri som höll i gång oss, över 6 000 soldater med snarlik tidtabell. Det blev nästan aldrig några köer till bespisning, toaletter eller duschar. Matsalarna som hyste denna massa av hungriga soldater var dessutom A/C kylda, vilket var tacknämligt när vi hade utetemperaturer på 30–40 grader första halvan av veckan. Faktiskt köade vi en gång om dagen och det var på morgnarna innan Campens portar öppnade kl 0330 eller 0430 och vi fick börja dagens marsch till toner av militärorkestrarna som spelade upp till marsch.

Efter ca 9–10 h kom vi sedan tillbaka genom samma portar med ca 42 marschkilometrar i ryggen. Marschdagarna startar och slutar alla dagar vid Campens portar, men rutterna varierar varje dag från, och till centrum av Nijmegen.

Från Nijmegen gick rutterna ut till byar på landet runt omkring och vi fick uppleva mycket fina vyer med allt från lummiga alléer, stora och små kanaler, mafiga majsfälter, till den stora kanadensiska gravgården i Groesbeek där det fanns ca. 6 000 gravvårdar över stupade unga kanadensare från andra världskriget.

Under marschdagarna hade vi från de nordiska länderna ett gemensamt samnordiskt underhåll med oss, detta underhåll var ordnat med ca 15 km mellanrum. Vid underhållsplatserna fanns allt från vatten, saft, bullerjong, frukt, saltgurka och soppor till ett första hjälptält där sanitärer skötte om bl a fötter och dess blåsor. Fötterna är det absolut viktigaste att ta hand om, före och under marschen. Det enda sättet att lära sig detta är genom marschträning som börjar senast i januari det år man ämnar delta i "De 4 Daagse". Det gäller för det första att hit-

ta skor (marschkängor) som passar fötterna och att få dessa skor ordentligt ingångna. Sedan finns det ungefär 100 sätt att få fötterna att hålla, jag hade förmånen att kunna träna med tidigare marschdeltagare och fick så ta del av deras erfarenheter. Så vår lilla Österbottniska trupp körde alla med dubbla strumpor och smörjda fötter, utan tejpning av fötterna. Detta visade sig att vara ett bra sätt eftersom ingen av oss hade problem med blåsor eller sprickor. Så det är väldigt viktigt att man under träning inför "De 4 Daagse" går med samma skor och strumpor samt med samma vikt i ryggsäcken som krävs under marschen i Holland. Minimivikten i ryggsäcken för de som är yngre än 50 år är minst 10 kg, vilket betyder att de startar varje dag med ca 15–17 kg. För mig som är äldre än 50 år så finns det inget krav på minimivikt, så jag startade med ca 8–10 kg. En annan

viktig sak att tänka på är utetemperaturerna, vi gick en dag i 30 graders värme och resten av dagarna i 20–25 grader. Denna värme är svår att öva i här uppe i Österbotten, men vi hade faktiskt en dag i juli med 30 grader, och då passade jag att gå till vår stuga i Larsmo. Under den turen lärde jag mig att doppa min hatt i sjön med jämna mellanrum för att hålla huvudet kallt. I Holland fans det med jämna mellanrum såvar med rinnande kallt vatten i, så jag doppade min "Lierihattu m05" i alla sovar jag gick förbi och kylde min skalle, och värmen blev på så sätt uthärdlig.

Fredagen den 22 juli stod vi som var den individuella gruppen igen samlade framför portarna kl 0315 och väntade på att militärorkestern skulle börja spela och att portarna öppnas kl 0330. Denna arla morgon startar vi vår sista marschdag för denna gång och det känns redan nu vemodigt med

tanke på veckans magnifika händelser. Vi har nu under en veckas tid haft grannar från Frankrike till vänster och danskar till höger, dessa har jag kanske haft minst kontakt med. Men jag har träffat schweizare, tyskar, holländare, italienare, svenskar, norrmän, för att inte tala om amerikanare som kanske är de lättaste att komma i kontakt med. Efter målgången och att vi gått "Via Gladiola" så fick jag bytt till mig en annorlunda patch (märke, typ vapenslag som sitter på t ex axeln) av en amerikansk dam som jobbade vid Pentagon (Virginia) på CID (Army Criminal Investigation Division). Hon var en typisk amerikansk medelålders dam som man kunde snacka "väder och vind" med hur länge som helst.

Ett halvt år efter "De 4 Daagse" så reflekterar man fortfarande över den varma atmosfären i Heumensoord Military Camp och speciellt att över 6 000 soldater från 34 olika nationer som bodde tillsammans en vecka utan att det blev några problem av något slag. Jag vet inte hur många klappar på axeln, glada nickningar och "Finland Welcome, Hello Finland" osv, jag fick inne i Campen. Det fanns även ett antal öltält inne i Campen och vissa avnjöt dess tjänster tills midnatt utan att det blev något problem, kl 0230 öppnade frukosten och då började en ny marschdag igen. En helt annan sak som är något spektakulärt och unikt enligt min mening, var att vägarna i Nijmegen och i byarna runt omkring kantats av människor gamla som unga i tusental. Dessa människor har stått och hejat på oss, sjungit åt oss, bjudit på bakverk, meloner, gurka, vatten, öl, sång och musik under alla dagar vi marscherat, en helt otrolig upplevelse som man sent kommer att glömma.

Bild: Jörgen Härmälä

Bild: Jörgen Härmälä

Den Österbottniska marschavdelningen Jörgen Härmälä, Marcus Forsbacka, David Snåre och Jesper Wikström. Bild: Jörgen Härmälä

Den ena halvan av matsalen. Bild: Jörgen Härmälä

Jag måste även berätta om "Via Gladiola" som kanske var den största höjdpunkten av alla händelser denna vecka. När vi kom i mål på fredag eftermiddag efter sista marschdagen så kom vi till en stor äng vid utkanten av Nijmegen. Där hade vårt sammordiska underhåll satt upp tält där vi serverades mat och dricka efter att

vi checkat in oss samt fick vår medalj. Där fanns även en container där vi kunde lämna våra ryggsäckar för att transporteras tillbaka till Campen. Nu hade vi ca 5 km kvar in till centrum av Nijmegen "Via Gladiola" som var en av huvudgatorna intill centrum och stängts av för trafik och blivit till en lång promenad

kantad av tusentals människor som sjöng och hejade på oss. Detta var en atmosfär som jag aldrig tidigare upplevt, för att inte tala om alla "High Five" samt dess "High Five" tunnlår, vi bjöds även på vin och öl så mycket vi ville ha, ja man fick faktiskt tänka på hur mycket man drack för i denna atmosfär kunde lätt

bli för mycket. Efter några timmar i denna festyra så väntade bussar på att ta oss ut till Campen för att vi något senare skulle påbörja vår hemfärd. Till sist vill jag tacka vår lilla 5 manmars Österbottniska trupp, vi hade två jeppis grabbar med som varit med tidigare och såg till att allt löpte enligt plan under hela veckan

vilket jag satte stort värde på. Vårt boende i Campen gick även smärtfritt, vi var 12 gubbar i vår "hurritupa" som vi delade med nylänningar och skrattade tillsammans åt våra olikheter. Jag fick även äran att få bära vår fana under den officiella invigningen av "De 4 Daagse" inne i Nijmegen på söndagen. Vi marschera-

de ca 4 km från utkanten av Nijmegen in till torget där "De 4 Daagse" veckan öppnades, det kändes stort att få den uppgiften.

Jörgen Härmälä
Pedersöre

Bild: Jörgen Härmälä

Den Finska delegationens stuga 124. Bild: Jörgen Härmälä

Bild: Jaana Lähtenmäki, MPK

Bild: Jaana Lähtenmäki, MPK

Bild: Jörgen Härmälä

Kutsumustyönä huollon kehittäminen, everstiluutnantti (evp) Esko Hirviniemi 80 vuotta

Sotilas menee sinne, minne käsketään, mutta joskus eteen voi tulla sellainen tilanne, että voi itse valita tekemisensä kohteen ja toimia ihanteittensa mukaan.

Maaseudulla elettiin 1950-luvulla hyvin yksinkertaista, työteliästä elämää. Niin Hirviniemilläkin Reisjärven Hylkirannalla. Perheen isä, kaukopartiomies ja sotaveteraani, keskittyi rauhan töihin perheen tilalla, eikä sotajutuista juurikaan puhellut. Kysyttäessä ehkä jotain vastasi. Eteenpäin, yhteiskuntaa omalta osaltaan rakentamaan halusi perheen Esko-poikakin ja meni omasta halustaan oppikouluun ja lukioon naapurikuntaan Haapajärvelle. Koulutus, tiedonhankinta ja omat haaveet tulevaisuudesta asettivat Eskon valinnan eteen: papiksi vai sotilasammattiin. Valinta oli lopulta helppo: sotilasammattiin, koska papille tärkeä laulutaito puuttui! Sotilasura alkoi Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa Vaasassa ja Sodankylässä, jonne joukko-osasto muutti 1963–64. Varusmiesajasta ja tulevaisuuden suunnitelmat muuttuivat ratkaisevasti, kun upseerikokelas Hirviniemi jäi palvelunsa jälkeen Sodankylään ”kesävänsäksiksi”. Kokeilunhalu, joka oli häntä tähän saakka ohjannut, muuttui käytännöistä kutsumukseksi ja haluun palvella isänmaata.

Upseerius kasvattaa ja kehittää ihmistä
Hirviniemi pyrki ja pääsi

Everstiluutnantti Esko Hirviniemi 80 vuotta 6.1.2023

Kadettikouluun, jota hän kävi sen jalkaväkijoinnilla vuosina 1964–67. Suurin kadettivuosi sotien jälkeen pääsi opiskelemaan ensimmäistä kertaa myös Helsingin yliopistoon, mm. kansantaloutta ja kieliä, mutta se ei tuottanut ongelmia lukion kielilinjan käyneelle Hirviniemelle. Ranskan kieli tuli tutuksi, ja venäjähän kuului osana Kadettikoulun opintoihin. Myöhemmin kielitaidosta oli apua kansainvälisissä tehtävissä. Puolustusvoimissa työtehtävät ovat aina olleet nousujohteisia. Ensimmäinen työpaikka nuorena luutnanttina avautui Kainuun prikaatissa 1967,

ensin joukkueenjohtajana 4K:ssa ja AuK:ssa, sitten yliluutnanttina 1K:n komppanianpäällikkönä ja varapäällikkönä VK:ssa. Urassa etenemisessä alkoi seuraava vaihe, kapteenikursseja 1972–73 Taistelukoulussa Tuusulassa. Mutta sitä ennen oli tapahtunut Hirviniemen elämässä vaihe, joka on ohjannut hänen arvomaailmaansa näihin päiviin saakka. Nuori, vasta avioliittoon vihitty luutnantti joutui tekemään nopean ja raskaan valinnan kesken maastoleirin – hän pääsi lähtemään rauhanturvaajaksi Kyprokselle maaliskuussa 1968. Varoitusaika ennen maailmalle lähtöä jäi lyhyeksi,

mutta nuoren parin rakkaus kesti tämän koetuksen. Kyproksella kapteenin vakanssilla komppanian varapäällikkönä palvellut Hirviniemi joutui tutustumaan huollon tehtäviin. Tehtävä ei ollut helppo, vaan hyvin työteliäs, mikä varmasti sai työhönsä vakavasti suhtautuvan upseerin miettimään työn ja tehtävien kehittämistä käytännöllisemmiksi ja kustannustehokkaiksi.

Rauhanturvaamista ja omassa työssä pätevytymistä

Kapteenikurssin jälkeen vakanssi löytyi Vaasasta, vuosina 1973–74 Hirviniemi palveli toimistoupseerina Vaasan sotilaspiirissä. Tuolloin hänellä kypsyi ajatus pyrkiä huoltoupseerikurssille Lahteen, ja aie toteutui ehkä onnekaastikin, sillä hakuun osallistui 450 henkilöä, mutta vain 75 valittiin.

Työt jatkuivat Vaasassa, nyt kapteenina ja sitten majurina Pohjanmaan sotilaslääniin esikunnan taloustoimistossa 1975–86. Tähän aikaikkunaan sijoittuivat myös toinen YK-palvelus, nyt Siinailla 1976–77 EHK:n päällikkönä ja pataljoonauupseerina YKSV:ssä, sekä huoltoesupseerikurssilla Lahdessa 1979–80. Kouluttautumisen ansiosta silloinen majuri Hirviniemi nimitettiin vuonna 1986 Vaasan rannikkopatteriston huoltopäälliköksi, ja tässä tehtävässä hän toimi vuoteen 1992 saakka. Vuosina 1992–93 hän toimi Lääkintävarikon päällikkönä

Ilmajoella, nyt everstiluutnantiksi ylennettynä. Pitkän huoltoupseeriuransa aikana Hirviniemi on tehnyt Puolustusvoimille useita kehittämisaloitteita, joista kolme on myös toteutettu.

Aika reservissä

Aktiivista ja vireää everstiluutnantti Esko Hirviniemiä tarvittiin vielä vakinaisen palveluksen jälkeenkin, sillä hänet nimitettiin Raahen sotilasalueen päälliköksi, missä tehtävässä hän toimi vuoteen 2003 saakka. Myös vapaaehtoinen maanpuolustus ja siviilielämä ovat hyötyneet Hirviniemen osaamisesta, sillä hän on ollut kouluttajana ja kurssinjohtajana MPK:n Pohjanmaan piirissä vuodesta 1993 alkaen. Yhteistyökykyisenä ja johtamistaitoisena ihmisenä hän on ollut haluttu henkilö luottamustehtäviin yhdistyksissä ja seurakunnissa; mutta eritoten veteraanityön parissa piiri- ja liittotason tehtävissä työtä on riittänyt tähän päivään saakka.

Arki on hyvää; aika kuluu yhteisissä riennoissa Haapajärvellä ja maakunnassa. Hirviniemi käy usein

avustamassa veljensä tilalla Reisjärvellä, paluukuormassa tulee usein viikon polttopuut. Hiihtoa talvisin, lenkkeilyä, luettavaa riittää kodin kirjahyllyssä. Ampumaankin ehtii – vanha taito pysyy yllä.

Sotainvalidit ja veteraanityö sydämenasiana

Hirviniemen vaimon isä oli sotainvalidi, oma isä sotaveteraani, ja työ esikuntatehtävissä Vaasassa tutustutti ja vei hänet usein veteraanitoiminnan pariin. Hirviniemi näkee veteraanisukupolven uhrausten arvostamisen ja perinnetyön tärkeänä osana kansallista identiteettiä, siksi nuorten mukaan saaminen ja aktivointi on tärkeää jatkosakin. ”Himmetä ei muistot saa.”

Hyvä esimies, mitä se on?

–Ole esimerkkinä, ole määrätietoinen, pidä perinteiset arvot kunniaissa, ole yhteistyökykyinen ja pyri kehittämisen sekä itseäsi että omaa työtäsi. Kiitos työstäsi! Onnea, Esko!

**Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen**

Evp. Hirviniemi oli 14.3.2023 kutsuttu puhumaan ”talvisodan hengestä” Nivalan sotaveteraaniihdistyksen keväiseen kahvitilaisuuteen.

Voimankäytön kertausharjoitus

Porin prikaatissa järjestettiin ensimmäistä kertaa reserviläisille suunnattu sotilaallisen voimankäytön kertausharjoitus tämän vuoden tammi-helmikuun vaihteessa. Pohjanmaan alueen maakuntakomppanioista harjoitukseen osallistui kymmenkunta taistelilijaa.

Pitkä ja raskas harjoitus piti sisällään voimankäytön peruskoulutusta niin aseettomana, erilaisin välinein kuin ampuma-asein.

Vaiherikkaan viikon aikana itsensä löysi kaikkensa antaneena makaamassa tatamilla maksimisykkeen takoessa korvissa, tekemässä sekunnin kymmenyksen aikana ampumapäätöstä uhkaavan tilanteen aikana, tai jännittämästä teknisesti helppoa, mutta silti niin vaikeaa tasoammuntaa. Toki virkistytymäänkin pääsi sotilaskodin munkkikahvien äärelle.

Muualta Suomesta tulleet

Kuva: Jouko Liikanen

kurssilaiset saivat todistaa pohjalaista sisua, kun edes alkuvuokosta murtunut kylkiluu ei estänyt erästä osallistujaa suorittamasta viikkoa loppuun. Mustelmitta ja kolotuksitta viikosta ei selvinnyt kukaan. Kouluttajat olivat alkuvuokosta antaneet lupauksen putkinään

luomisesta, ja itse kukin sai sellaisen todellakin luotua jossain vaiheessa harjoitusta.

Kuten Puolustusvoimien harjoituksesta keräämä palautekin osoitti, maanpuolustus -ja yhteishenki porukassa oli mitä parhain, kaveria ei jätetty. Erityinen

kiitos kuuluu myös Porin prikaatin voimankäytön kouluttajille; rautaisia ammattilaisia, joiden tekemistä sai kunnioituksella seurata.

Allekirjoittaneelle harjoitus oli mieleenpainuvien kokemus koko tähänastisena reserviläisajan. Itseään

sai tosissaan haastaa niin fyysisesti, psyykkisesti kuin älyllisesti, ja tuttuun tapaan kerrottavaksi jäi monia tarinoita sekä uusia tuttavuuksia mainioista aseveljistä ympäri Suomen.

Varusteiden soljen kiksahdus, raskaan suojaliivin lämmin syleily talvisena pakkaspäivänä lempeän ruudinsavun leijaillessa sieraimiin sekä käteen paiskattu käsi viimeiseen voimanrippeeseen väännetyn mattopainin jälkeen säily-

vät mielessä asioina, joita hymyssä suin siviilielämän harmaudessa muistelee.

Mutta ennen kaikkea mukaan jäi repullinen tietoa ja taitoa, joiden ylläpitäminen ja kehittäminen jatkuu myös siviilissä, mutta myös käsketyssä palveluksessa. Innolla uusia tornikirjeitä odottaen!

**Kirjoittaja on
Keski-Pohjanmaan
maakuntakomppanian
taistelija**

Kuva: Jouko Liikanen

Reserviläiset juhlivat 60-vuotista taivaltaan Kalajoella

Ravintola Dyyini on elinkaarensa varrella nähnyt monenlaisia ihmisiä ja tapahtumia, mutta harvoin niin maanpuolustushenkistä tilaisuutta kuin Kalajoen Reserviläiset ry:n 60-vuotisjuhlan. Samassa salissa Lampaansyöjien Sepe ja Valtteri suunnittelivat rosvoaistiretkään, mutta nyt koolta olivat maanpuolustushenkiset miehet ja naiset juhla- ja sotilasasuissaan.

Yhdistys hyvässä no-teessa

Tapahtuman avasi juhlijan yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja, reservin ylivääpeli Jari Kerola. Hän palautti mieliin yhdistyksen alkuvaiheen toimintaan vahvasti vaikuttaneen ampumaharrastuksen ja -taidon kehittämisen, josta myös nykyinen johto ja aktiivit jäsenet ovat henkilökohtaisesti pitäneet huolta. Kouluttamalla uusia reserviläisiä he ovat saaneet yhdistyksen jäsenmääränkin merkittävään nousuun, sillä se lähentelee jo 160:n rajaa. –Osansa on ollut Ukrainan sodallakin, mm. saimme paljon naisia mukaan ampumakursseille tämän vuoden 2022 aikana. Naisia yhdistyksessä on nyt alun toistakymmentä ja hallitukseen on myös valittu heistä ensimmäinen tänä vuonna, kertoi Kerola.

–Teemme myös paljon yhteistyötä Pohjanmaan MPK:n kanssa. Jäsenistöä käy kouluttajina ja osallistujina MPK:n kursseilla maakunnissa. Reserviläisliiton tukemana olemme tänä vuonna hankkineet yhdistykselle uuden asean. Reserviläisliitosta on myös saatu avustusta patruunoiden hankintaan syksyn aikana. Yhteistyötä on myös reserviupseerien kanssa kunniavartioiden toteuttamisessa, summasi nykyhetken toimintaan tyytyväinen puheenjohtaja.

Kalajoen Reserviläiset ry rahoittaa toimintaansa paitsi jäsenmaksuilla, niin myös tekemällä talkootöitä. Näissä yhdistyksen jäsenet

Kalajoen Reserviläiset ry:n nykyinen puheenjohtaja, reservin ylivääpeli Jari Kerola luovutti yhdistyksen uuden pöytästandaarin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikölle, evl. Vesa Värjyvirralle.

ovat saaneet näkyvyyttäkin, kun he ohjasivat liikennettä kansainvälisessä KalaDogi Show'ssa Hiekkasärkkien Areenan alueella. Samoisissa tehtävissä heitä tarvittiin myös Kokoomuksen puoluekokousviikonloppuna viime kesäkuussa. Kalajoen kaupunki ja seurakunta ovat tukeneet yhdistyksen toimintaa, kuten myös monet paikalliset yritykset.

Puheenjohtajana nyt viisi kautta toiminut Jari Kerola muisti lämmöllä yli 30 vuotta yhdistystä johtanutta Lassi Sunia. Sunin jälkeen reserviläisiä luotsasi Mika Ojala, ja Jari Kerola valittiin tehtävään vuonna 2017. Yhdistykselle on saatu näkyvyyttä teettämällä oma viiri ja hihamerkki, myös lipun hankintaprosessi on meneillään.

–Toivon mukaan korona ei enää sotke tulevaa vuotta, jotta voimme järjestää jäsenistöille ammuntoa tasaisin välein, ja ampumataito pysyy kaikilla yllä, korosti Jari Kerola puheensa lopuksi.

Puolustusvoimat luottaa reserviläisiin

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Vesa Värjyvirta toi juhlaan

Puolustusvoimien tervehdyksen. Hän painotti reserviläisyhdistysten merkitystä maanpuolustustahdon ylläpitämisessä ja siihen liittyvien taitojen kehittämisessä, samoin kuin veteraanien tekemän työn muistamista myös paikallisesti. Vertaus ennaltaehkäisevään rauhantyöhön on perusteltua.

Puolustusvoimissa on nähty kansalaisten lisääntynyt kiinnostus vapaaehtoisin harjoituksiin, ja varsinkin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kurssit ovat täyttyneet nopeasti, kaikkia halukkaita ei ole voitu ottaa mukaan lisääntyneestä koulustarjonnasta huolimatta. –Tämä kertoo myös ulospäin kansalaisten vahvasta maanpuolustustahdosta ja toimii siten osaltaan kriisejä ennaltaehkäisevänä toimenä, vakuutti Värjyvirta. –Pelkkä tahito ei riitä, pitää olla myös osaamista ja kykyä torjua sotilaallista voimaa. Siksi kertausharjoitusten määrää ja materiaalihankintaa on lisätty, kuten myös henkilöstön rekrytointia.

Värjyvirta korosti myös liittolaisuuden merkitystä, mikä tarjoaa entistä vahvemman sotaa ennaltaehkäisevän voiman. Suomi on jo

vuosia ollut Nato-yhteensopiva koulutukseltaan, toimintatavoiltaan sekä kalustoltaan. Meillä on ollut ja meiltä on osallistuttu kansainvälisiin harjoituksiin niin maa-, meri- kuin ilmavoimillakin. Lopullinen liittyminen Natoon on tavoiteltava kansallinen turvallisuusratkaisu. –Vaikka tulemmekin olemaan liittoutuneita, niin silti Suomi pitää huolen koko maan puolustamisesta, ja se perustuu yleiseen asevelvollisuuteen, vahvaan reserviin ja korkeaan maanpuolustustahtoon.

Aluetoimiston päällikkönä evl. Värjyvirta näkee tärkeänä reserviläisten omaehtoisen kouluttamisen tärkeyden ja mahdollisuuden käyttää pätevöityneitä miehiä ja vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneita naisia vaativissa johtajatehtävissä omissa kertausharjoituskoonpanoissaan ja varsinkin paikallispuolustusharjoituksissa. –Se kouluttaa, joka osaa. Siviilielämässä hankittu koulutus, kokemus ja harrastuneisuus yhdessä sotilaskoulutuksen kanssa tekee osaavan reserviläisen, mikä tarjoaa selkeää näkemystä ja viestiä juhlayleisölle.

Huomionosoituksia ja muistamisia

60-vuotista yhdistystä onnittelivat Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin 2. vpj. Tomi Kurikkala, Kalajoen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Ritva Mäntymäki sekä Kalajoen Sotaveteraanilyhdistyksen Veli Ainali.

Puheenjohtaja Jari Kerola ja varapuheenjohtaja Jarkko Hyry luovuttivat juhlan kunniaksi vasta valmistuneet yhdistyksen viirit Puolustusvoimille, Kalajoen kaupungille ja seurakunnalle, MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirille ja Kalajoen Reserviupseerit ry:lle. Viirin saivat myös pj. Jari Kerola ja vpj. Jarkko Hyry, sekä hallituksen jäse-

net Joni Kuljulahti, Leena Raatiniemi ja Juha Vierimaa.

Yhdistys palkitsi henkilökohtaisilla sissipuukoilla Tero Turvasen ja Tuomas Niemen. Reserviläisliiton puukko annettiin paikallisten reserviupseerien yhteyshenkilölle, Sami Salmulle.

Kalajoen seurakunnan mieskuoro antoi esityksillään oman arvokkaan osuutensa illan juhlaan. Kuoroa johtanut Veli Ainali käytti illan aikana oman puheenvuoronsa paikallisen sotaveteraanilyhdistyksen edustajana painottaen perinnetyön jatkumisen tärkeyttä.

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin 2. vpj. Tomi Kurikkala esitti piirin tervehdyksen kalajokisille ja sai samalla mahdollisuuden luovuttaa pronssisen ansiomitalin korpraali Jarkko Hyrylle.

Kalajoen Reserviläisten pitkäaikainen (n. 30 vuotta) puheenjohtaja, kersantti Lassi Suni sai vastaanottaa muistolahjan, luovuttajina pj. Jari Kerola ja vpj. Jarkko Hyry.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö, evl. Vesa Värjyvirta oli arvostettu vieras yhdistyksen 60-vuotisjuhlassa. Kunniavieraitten pöydässä käytiin illan aikana mielenkiintoisia keskusteluja.

Juhlija yhdistys muisti pöytästandaareilla myös Kalajoen Reserviupseerikerhoa, vastaanottajina yliluutnantit, pj. Sami Salmu ja sihteeri Eero Lehto. Hyvän yhteistyön merkinä Salmulle annettiin myös Reserviläisliiton puukko.

Kalajoen Reserviläiset ry:n aktiiviset toimijat, Tero Turvanen (oikealla) ja Tuomas Niemi saivat reserviläispuukot osoituksena panoksestaan kerhon toiminnan edistämiseksi mm. MPK:n ampumakurssien apukouluttajina.

Tammisunnuntain juhla yhdistää sukupolvia Vaasassa

Lukiolainen Emilia Pitkänen Tammisunnuntain juhlassa Vaasassa:

”Maailmaa ei pelasteta pahvipilleillä ja kasvisruokapäivillä. Se pelastetaan isoilla, valtion tasoisilla teoilla.”

Tammikuun viimeisenä sunnuntaina Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f. juhli Tammisunnuntaita sekä 42. toimintavuottaan. Eri järjestöjä edustava maanpuolustusväki osallistui runsaslukuisesti päivän tilaisuuksiin.

Juhlallisuudet alkoivat killan varapuheenjohtajan **Pekka Kurvisen** sekä museovastaavan **Ilkka Virtasen** laskiessa seppeleen Kasarmintorin Perinnemuurilla. Tilaisuudessa veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen 20 järjestölippua käsittävä lippulinna järjestäytyi kunnianosoitukseen aikaisempien sukupolvien tekemälle maanpuolustustyölle. Pohjanmaan aluetuomisto oli järjestänyt Porin prikaatin varusmiehistä koostuvan kunnivartion Perinnemuurille.

Maanpuolustustyössä yksilön kokemus ja luottamus omiin taitoihinsa on ensiarvoista

Pääjuhlassa Vaasan kaupungintalolla juhlapuhujana oli puolustusministeri **Mikko Savola**. Tilaisuudessa palkittiin ansioituneita kiltalaisia sekä killan tukijoita. Monipuolisesta musiikkiohjelmasta vastasi 25 soittajan kokoonpanolla Laivaston soittokunta päällikkökopellimestarinsa musiikkikommentajakapteeni **Juha Ketolan** johdolla.

Avaussanoissaan Pekka Kurvisen muistutti maanpuolustussuhteen merkityksestä. Hän totesi, että kiltatyössä maanpuolustusuhde rakentuu ja kehittyy yksilön toiminnan sekä sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden ohjaamana. Monisuuntainen työ on omiaan lisäämään osaamista ja luottamusta maanpuolustukseen ja sen tehtäviin. Yksilö arvioi osaamistaan tietoineen ja taitoineen. Ko-

Killan hallitus oli päättänyt luovuttaa killan ansiomitalit sotaveteraaneille **Yrjö Savola** ja **Karl-Erik Källström**. Savolan poismenon johdosta killan puheenjohtaja **Arja Rantanen** sekä museovastaava **Ilkka Virtanen** olivat luovuttaneet mitalit hänen leskelleen sekä pojalleen. Mitalin saivat myös Maanpuolustuskiltojen liiton puheenjohtaja **Marko Patrakka**, Pohjanmaan aluetuomiston päällikkö everstiluutnantti **Pasi Heinua**, Vaasan kiltatalon isäntä **Hannu Isomötönen** sekä mitalit suunnitellut **Aimo Nyberg**. Patrakalle mitali luovutetaan MPKL:n 60-vuotisjuhlassa Helsingissä ensi huhtikuussa.

kemuksensa ansiosta hän luottaa omiin kykyihinsä, oman joukon kykyyn toimia tehtävänsä mukaisesti sekä Suomen kykyyn puolustautua mahdollisessa sodassa.

Kurvisen mukaan ne kansalaiset, joiden suhde maanpuolustukseen aseellisenä toimintana tai suppeammin varusmies- tai siviilipalveluksena on ongelmallinen, haluavat rakentaa omaa toimijuuttaan valtion ja etenkin sen kansalaisten turvaajina kokonaisturvallisuuden kehyksessä. Ilmiö näkyy myös naisissa, joista osa hakee roolia ja rakentaa omaa toimijuutta maanpuolustuksessa asevelvollisuuden ulkopuolella.

Tammisunnuntai Suomen itsenäisyyden vakiintumiseen pohjana Juhlapuheessaan puolustusministeri **Mikko Savola** totesi, että tammisunnuntai oli Suomen historiasa käännekohta. ”Tuosta hetkestä alkoi vapaussota ja tapahtumien ketju, joka johti Suomen itsenäisyyden vahvistumiseen ja vakiintumiseen. Hinta oli kuitenkin raskas. Sota oli verinen ja jätti syvät jäljet nuoreen kansakuntaan.

Puolustusministeri muistutti, että vain kaksi vuosikymmentä vapaussodan jälkeen talvisota yhdisti Suomen kansan, ylivoimaiselta näyttäneitä vihollista vastaan. Suomalaiset kaikista yhteiskunnan eri kerroksista astuivat palvelukseen torjuakseen maahan kohdistuvan oikeudettoman hyökkäyksen.

”Syntyi talvisodan henki, joka on edelleen vahvan maanpuolustustahtomme perusta. Talvisodan henki muistuttaa meitä siitä, mikä merkitys on kansallisella yhtenäisyydellä, erityisesti tällaisina aikoina kuin nyt.” Savola totesi, että viime vuoden helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan on leimannut jokaisen suomalaisen elämää. Hänen mukaansa korkeimman hinnan maksavat kuitenkin ukrainalaiset, joita on saapunut pakolaisina Suomeenkin jo lähes 50 000. Ministeri kiitti kaikkia suomalaisia, jotka ovat monin eri tavoin tukeneet ukrainalaisia. Hän muistutti Suomen tähänastisesta puolustusteollisuuden ja humanitaarisesta avusta sekä painottaen, että maamme tukee Ukrainaa jatkossakin omasta maanpuolustukses-

tamme tinkimättä. ”Niin, me itse emme saa nyt väsyä, emme saa turtua, emmekä saa unohtaa. Ukraina tarvitsee edelleen monenlaista apua. Olemme tässä työssä mukana, koska se on oikein.

”Suomalaisilla ei ole hätää”

Muistamme hyvin, miten saimme talvisodassa erilaista apua länsimailta, etenkin Ruotsista. Tuo kansainvälinen apu jäi meidän tarpeisiimme kuitenkin liian vähäiseksi.”

Kansalaisia puolustusministeri rauhoitti painottamalla, että meillä ei ole hätää.

”Olemme pitäneet omasta puolustuksestamme hyvää huolta aina. Olemme vahvistaneet puolustustamme historiallisen suurilla panostuksilla Puolustusvoimillemme. Täydennämme varastoja, palkkaamme lisää henkilökuntaa, kasvatamme kertausharjoitusten määrää. Vapaaehtoista maanpuolustusta on tuettu, mistä olen erityisen tyytyväinen.”

Savola huomautti, että vaikka tuleva Naton jäsenyys on suomalaisille iso ajattelutavan muutos, kaik-

kea Naton jäsenyys ei suinkaan tule muuttamaan.

”Suomen puolustuksen perusta on jatkossakin oma, vahva kansallinen puolustuksemme. Asevelvollisuus, koulutettu reservi, koko maan puolustaminen ja korkea maanpuolustustahto. Nämä ovat puolustuksemme peruskiviä, joiden varaan turvallinen suomalainen yhteiskunta rakentuu.”

”Suomen puolustus nojaa tänäkin päivänä tavallisten suomalaisten maanpuolustustahtoon. Tuo maanpuolustustahto, se onkin tutkimusten mukaan ei vain Euroopan, vaan koko maailman huippua. Tässä maassa todella asuu kansa, jolla on tahtoa ja kykyä puolustaa omaa maataan.”

Asevelvollisuus on myös oikeus, josta on syytä pitää kiinni

Juhlissa Killan ansiomitalilla palkittu sotaveteraani **Karl-Erik Källström** kiitti koskettavassa, nöyrässä puheenvuorossaan kaikkien palkittujen saamista huomiosta. Hän muistutti veteraaneihin suhtautumisen muutoksesta vuosikymmenien aikana ja kantoa huolta nykynuorisosta suhtautumisesta maanpuolustukseen.

”Itse olen sotien jälkeen kohdannut aluksi väheksyntää ja myöhemmin jopa kunnioitusta. Asevelvollisuutemme oli meille sodan aikana itsestään selvä oikeus. Ihmettelen, onko asenne muuttunut niin, että vain kolme neljäsosaa aloikaista suorittaa palveluksensa loppuun asti.

Me ikäihmiset teemme voitavamme isänmaan hyväksi. Itse katson, että teen liian vähän enkä ole ansainnut tämän päivän kunnianosoitusta.”

Konfliktien ratkaisemisessa syyllistäminen ei auta

Killan perinteisessä maanpuolustusaiheisessa kirjoituskilpailussa palkittiin ansioituneita lukio- ja yläastesarjan opiskelijoita. Juhlayleisö sai kuullakseen Vaasan lyseon lukion **Emi-**

lia Pitkäsen lukiosarjan parhaaksi arvioidun kirjoituksen *Rauhaa rakastava kansamme*.

Emilia Pitkäsen kirjoitus arvioi laajasti ja syvällisesti Suomen asemaa rauhan ylistyksessään, joka sijoittaa ja puoltaa maamme valitsemia nykytietä. Hän korosti, että syytäiden sijaan tulisi etsiä pääsyytä sekä pystyä ratkaisemaan konfliktit keskinäistä luottamusta rakentamalla ja luojittamalla.

”Vaikka maanpuolustus on tärkeä osa turvallisuutta, ei se ole ainoa aspekti, johon kannattaa nojata. Uhka tulee idästä, mutta myös oman maamme sisältä. Luottamuksen puutteesta maan sisäiseen politiikkaan ja demokratiaan on tullut haaste, johon tulee puuttua pikimmiten.”

Emilia arvioi, että yksi uhka turvallisuudelle on Suomen kahtiajako. Poliitikasta on tullut mustavalkoista kansalaisten silmin.

”Jotta kriisin tullessa Suomi voisi olla turvallinen ja vahva, niin tulee sen kansainkinn olla. Syyllisten ja syntisten etsimisen sijaan tulisi etsiä ratkaisuja ja oppia vanhoista virheistä. Jos jokin on uhka turvallisuudelle, niin luottamuksen menettäminen omaan kansaan.”

Vastakkainasettelun kitkemisessä osansa saivat oivaltavasti pohdinnat jengiytymisestä sekä mediavaikuttamisesta.

”Tämän kaltaisessa kahtiajossa itää radikalisoitumisen siemen. Ihmisten syrjäytyminen ja vähäinen luottamus demokratiaan ovat riskitekijöitä ääriajatteluun. Nuoret jengiytyvät pääkaupunkiseudulla ja vanhemmat levittävät disinformaatiota internetissä. Kriisi on radikalisoitumisen kasvuun erityisen hyvä kasvualusta.”

Horjuuko jakautuneen kansan maanpuolustustahto?

Emilia Pitkänen totesi, että sodan uhka varjostaa Eurooppaa, ja se heijastuu myös Suomeen. Hänestä

Sotaveteraani Karl-Erik Källström painotti, että hänen ikäluokalleensodan aikana asevelvollisuus oli itsestään selvä oikeus.

Puolustusministeri Mikko Savolan mukaan maamme puolustus nojaa edelleen itsenäiseen puolustukseen ja asevelvollisuusarmeijaan.

Kirjoituskilpailussa palkittiin **Ruth Kankkonen** (oik.), **Emilia Pitkänen**, **Janne Lidqvist**, **Taika Aalto**, **Eljas Koljonen**, **Helena Heinonen**, **Emilia Sandvik** ja **Ellen Storgård**.

mahdollisen sodan syttyessä Suomen vahvuus on korkea maanpuolustustahto.

”Miten sille käy, jos kansa ei pysy yhtenäisenä? Miksi Suomi on puolustamisen arvoisen? Siihen ei tarvitse etsiä syytä kauaa. Se on ennen kaikkea puolustamisen arvoisen perheen, kodin ja isänmaan takia. On eriasia taistella oman perheen, maan ja kodin puolesta, kuin maan johdon intressien. Ja jos Suomi-neitoa uhataan, on varmaa, että sen puolustamiselle löytyy taistelijoita. Kahtiajaon jät-

tämä aukko umpeutuu varmasti, jos sotilaallisen uhan aika koittaa.”

”Huomisen ainoa turvallisuusuhka ei todellakaan ole vain aseellinen. Turvallisuutta uhkaa myös ilmastomuutos, joka tuo mukanaan luonnonkatastrofit ja ääri-ilmiöt.”

Yleissivistystä huokuva kirjoitus päättyi kosiskelevasti muistutuksiin historian opeista nykytilanteen korjaamiseksi kukoistavalle uralle.

”Maailmaa ei pelasteta pahvipilleillä ja kasvisruo-

kapäivillä. Se pelastetaan isoilla, valtion tasoisilla teoilla. Suomi ei voi pelastaa maailmaa, mutta se voi tehdä osansa. Jos politiikkoja oikeasti kiinnostaisi suomalaisen kulttuuriperinteen säilyminen, olisivat he huolissaan ilmastonmuutoksesta ja sen aiheuttamasta uhasta. Niinpä siihen tulisi reagoida yhtä nopeasti ja vakavasti kuin muihinkin turvallisuusuhkiin.”

”Suomen entinen presidentti Risto Ryti summasi suomalaisuuden ja Suomen sisukkaan maanpuo-

lustustahdon pitämässään radiopuheessaan jatkosodan puhjettua olennaiseen: ”Idän paine on aina ollut meitä vastassa. Tämän paineen helpottamiseksi, ikuisen uhan hävittämiseksi, tulevien sukupolvien onnellisen ja rauhallisen elämän turvaamiseksi me nyt käymme taisteluun. -- Kohdattakoon meitä ja vieköön taistelumme lopulliseen voittoon!”

Teksti: Pekka Kurvinen

Kuvat: Raimo Latvala

Kirjoituskilpailun voittaja Emilia Pitkänen pohti turvallisuusuhkien moniulotteisuutta ja kantoi huolta yhteiskuntamme jakautumisesta.

Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotisjuhlan konsertti Vaasassa

Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotisjuhlallisuuksia vietettiin Vaasassa kahtena päivänä, helmikuun 25.–26. päivinä. Perjantai-illan juhlallisuuksien kohokohdaksi oli Maanpuolustuskoulu MPK:n järjestämä juhlakonsertti Vaasan kirkossa iltakuuden aikaan. Konsertti oli osa tänä vuonna vietettävää MPK:n 30-vuotisjuhlavuotta. Vuoden aikana tullaan useissa eri tapahtumissa seuraamaan vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen vaiheita ja MPK:ta sen toteuttajana.

Konsertissa esiintyivät MPK Pohjanmaan soittokunta yhdessä Pohjois-Suomen reserviläiskuoron kanssa. Soittokunta on yksi maamme seitsemästä MPK:n maanpuolustussoittokunnasta ja kuoro koostuu pääosin pohjoissuomalaisista lauluharrastajista ja ammattilaisista.

Vaasan kirkon täyttänyt yleisö sai nauttia niin perinteisistä kuin moderneistakin konserttisovituksista – Sibeliusta, Merikantoa ja Wagneria sekä solistin äänialaan sopivista ooperaesityksistä. Ohjelmisto kuvasti suomalaisten kansallista heräämistä ja vastuun ottamista omasta kohtalostaan vuosisadanvaihteen murrosvuosissa. Konsertin kapellimestareina toimivat MPK:n ylikapellimestari Elias Seppälä ja MPK Pohjanmaan soittokunnan kapellimestari Arto Panula. Solistina lauloi pohjalaismaakunnissa suurta suosiota saavuttanut tenori Mika Nisula. Reserviläiskuoron valmennuk-

Kapellimestari Arto Panula johtamassa soittokunnan esitystä. Kutsuvieraiden joukossa mm. Puolustusvoimien komentaja, kenraali Timo Kivinen, ja Vaasan kaupunginjohtaja Tomas Häyry.

sesta on vastannut kuorokapellimestari Olli Heikkilä. Kirkko täyttyi nopeasti vaasalaisista ja kauempainkin tulleista vieraista, vain lehtereillä oli muutama tyhjä paikka vapaana. Kunnia- ja kutsuvierasjoukko oli arvovaltainen – siviilejä ja sotilaita, suomalaisia ja saksalaisia. Myös Puolustusvoimien komentaja, kenraali Timo Kivinen, kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan.

Kirkkokonsertin avasi MPK:n toiminnanjohtaja Antti Lehtisalo seuraavalla puheellaan.

Herra kenraali, hyvä konserttiyleisö.

Tänään saamme nauttia Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Pohjanmaan soittokunnan Jääkärien paluun 105-vuotisjuhlamusii-

ta. Tilaisuudessa esiintyy soittokunnan lisäksi Pohjois-Suomen Reserviläiskuoro.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys on julkisoikeudellinen yhdistys, jonka läskisääteisiä tehtäviä ovat sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus, tutustumistoiminta ja tiedotus – ja valistus. Lisäksi Maanpuolustuskoulutusyhdistys antaa kokonaisturvallisuuskoulutusta. Pohjanmaan soittokunta on yksi seitsemästä Maanpuolustussoittokunnasta.

Normaalivuonna yhdistyksen kokonaistavoite on 48 000 koulutusvuorokautta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan vuosi sitten sai aikaan sen, että maanpuolustuskoulutukseen tulijoiden määrä moninkertaistui.

Viime vuonna koulutusta oli 100 000 koulutuspäivää, joka on tuplamäärä normaalivuoteen verrattuna. Sama tahti jatkuu tänä vuonna.

Jääkärit lähtivät vapaaehtoisina koulutukseen Saksaan vajaat 110 vuotta sitten. He asettivat isänmaan edun oman edulle. Veteraanit lunastivat itsensä Suomen viime sodissa. Sama maanpuolustustahto näkyy suomalaisissa tänään. Maanpuolustustahto on mittausten mukaan korkeammalla kuin koskaan mittaushistorian aikana.

Hyvä juhlayleisö, saksalaiset vieraat.

Lämpimästi tervetuloa tänne Vaasan kirkkokonserttiin. Nauttikaa illasta ja perinteikkästä musiikista.

Pohjois-Suomen reserviläiskuoron osuus alkoi urkuparvelta, mistä he siirtyivät esiintymään kirkon kuoriosaan soittokunnan kanssa.

Pohjanmaalla on vahvaa sotilasmusiikin kannatusta, mistä on osoituksena myös maakunnan oma, MPK:n värejä kantava soittolunta.

Ärade publik, tyska gäster. Hjärtligt välkomna till MPKs festkonsert i Vasa kyrkan. Hoppas ni njuter av kvällen och traditionella musiken.

Kirchenkonzert in Vaasa wärmstens willkommen. Genießen sie den Abend und die traditionsreichen musikalischen Darbietungen.

Liebe Festgemeinde, verehrte deutsche Gäste.

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Puhe: Antti Lehtisalo

Ich heiße Sie hier zum

MPK:n toiminnanjohtaja Antti Lehtisalo avasi puheenvuorollaan Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotisjuhlakonsertin.

Tenori Mika Nisula esiintyi vakuuttavasti illan solistina. Kapellimestari Elias Seppälä johti vuorollaan MPK Pohjanmaan soittokuntaa.

Jääkärilippu liehui ja Jääkärimarssi kajahti jälleen jääkärien kaupungissa Vaasassa

Jääkäriperinteen vaalimisen tärkeäksi osaksi ovat muodostuneet Vaasassa joka viides vuosi järjestettävät Saksassa koulutuksensa saaneen Kuninkaallisen Preussin Jääkäripataljoona 27:n (JP 27) pääjoukon 25.2.1918 tapahtuneen kotiinpaluun valtakunnalliset muistojuhlallisuudet. Vuonna 2018, kun paluusta oli kulunut 100 vuotta, järjestelyt olivat todella mittavat ja tapahtumat näyttävät. Upea juhlakokonaisuus oli nytkin saatu aikaan jääkärien kotiinpaluun 105-vuotismuistoksi 24.–25.2.2023. Tapahtuman järjestelyistä päävastuussa olivat Porin prikaati, Vaasan kaupunki, Jääkärisäätiö ja JP 27:n Perinneyhdistys. Juhlallisuuksien päätapahtumista: paraatikatselmuksesta, joukkojen ja kaluston ohimarssista, seppeleenlaskusta Jääkäripatsaalle ja kalustonäyttelystä vastasi Porin prikaati. Prikaatiin kuuluva Pohjanmaan aluetoimisto vastasi päällikkönsä everstiluutnantti Pasi Heinuan johdolla paikallisista yleisjärjestelyistä yhteistyössä muiden järjestäjätahojen kanssa.

Juhlallisuudet alkoivat perjantaina 24.2.2023 Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) Pohjanmaan soittokunnan kirkkokonsertilla Vaasan kirkossa. Soittokuntaa johtivat Puolustusvoimien ylikapellimestarina aiemmin toiminut MPK:n ylikapellimestari Elias Seppälä ja soittokunnan oma kapellimestari Arto Panula. Pohjois-Suomen reserviläiskuoro oli mukana ohjelman marssikappaleissa. Tenori Mika Nisula toimi laulusolistina. Konsertin juontajana toimi saksalainen eversti (res.) Mark Aretz.

Paraatijoukot valmiina katselmukseen Kuva: Klaus Koivula

Ohjelmisto sisälsi klassista musiikkia, oopperateoksia, viihdemusiikkia ja marsseja. Konsertista muodostui hieno aloitus juhlallisuuksille suuren ja laadukkaan orkesterin ja kuoron yhteisvoimin toteuttamana.

Lauantaiaamu alkoi kalustonäyttelyllä Kasarminkentällä. Näyttelyssä oli esillä Porin prikaatin suorituskykyisintä kalustoa, lähinnä jääkäriyksiköille tärkeitä modernein, osin raskainkin aseina varustettuja ajoneuvoja. Maanpuolustusjärjestöt esittelivät toimintaansa kalustonäyttelyn yhteydessä.

Paraatikatselmus toteutettiin Vaasan torilla, samalla paikalla, missä JP 27:n jääkärit olivat 26.2.1918 ainoan kerran Suomeen tulonsa jälkeen yhtenäisenä joukko-osastona koolla. Pa-

raatissa olivat edustettuina Porin prikaatin kaikki jääkäriyksiköt sekä Säskylän ja Niinisalon varuskunnista. Prikaatin joukkojen lisäksi paraatiin osallistuivat reserviläisistä koostuva Pohjanmaan maakuntakomppania, suomalaisten ja saksalaisten reserviläisjärjestöjen yhteinen osasto sekä maanpuolustusjärjestöjen lippulinna prikaatin varusmiesten toimiessa lippukantajina.

Joukkojen järjestäytyttyä Porin prikaatin komentajan prikaatikenraali Vesa Valtonen johdolla klo 12 alkaen paraatikatselmukseen Ilmavoimien Hornet suoritettiin paraatialueen ylilennon. Suurta huomiota herätti myös ”ylimääräinen ylilento”, jonka toteutti lähes samanaikaisesti ohjelmaan merkityn ylilennon kans-

sa uljas merikotka. Tähän lentoon liittyi vahvaa symboliikkaa, sillä sijaitsehan läheisen Vaskiluodon sillan kupeessa Jääkäripatsaan tuntumassa Suomen ilmailun muistomerkki, Merikotka-patsas. Molemmat muistomerkit liittyvät tapahtumiin Vaasassa keuhällä 1918. Lieneekö merikotkan esivanhempien geeniperimä ohjannut linnun paikalle?

Prikaatikenraali Vesa Valtonen komentamat paraatijoukot tarkasti Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki. Kenttävastavaan paraatijoukoille kenttäharjoituksen. Musiikista katselmuksessa kuten myös sitä seuranneessa ohimarssissa vastasi MPK:n Pohjanmaan soittokunta kapellimestarina Arto Panulan johdol-

la. Katselmukseen osallistuneet paraatijoukot suorittivat ohimarssin jalan. Jalan marssivien osastojen jälkeen vuorossa oli moottoroitu osasto, jonka muodostivat aamupäivällä kalustonäyttelyssä esillä olleet ajoneuvot aseistuksineen. Ohimarssin vastaanotti kenraaliluutnantti Pasi Välimäki seurassaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Paraatijoukko eteni torilta Vaasan sisäsatamaan ohittaen matkallaan Jääkäripatsaan. Viralliseen ja yleisölle avoimeen ohjelmaan kuuluivat vielä seppeleenlaskut Jääkäripatsaalle. Seppeleiden laskijatahoina olivat Puolustusvoimat (Puolustusvoimien komentaja kenraali Timo Kivinen ja Maavoimien komentaja

kenraaliluutnantti Pasi Välimäki), Jääkärisäätiö ja JP 27 Perinneyhdistys (Jääkärisäätiön pj. prikaatikenraali Pertti Laatikainen, JP 27 PY:n pj. prikaatikenraali Vesa Valtonen sekä JP 27 PY:n Vaasan osaston pj. rikosylikomisario Raimo Latvala), Saksan jalkaväkiliiton (Bund der Deutschen Infanterie e.V.) edustaja prikaatikenraali Michael Matz, Hohenlockstedtin pormestari Wolfgang Wein sekä Suomalais-saksalainen reserviläisyhteistyöjärjestö.

Ohjelmaan liittyi vielä kutsuvieraille tarkoitettuja erityistapahtumia: Porin prikaatin kahvitilaisuus ohimarssin jälkeen Vaasan kirkossa, Vaasan kaupungin vastaanotto seppeleenlaskutilaisuuden jälkeen Kaupungintalossa sekä Jääkärisäätiön Jääkärien kotiinpaluun 105-vuotismuistoihallinen ravintola Centralissa. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta järjesti Suomalais-saksalaiselle reserviläisyhteistyöjärjestölle tutustumiskäynnin Vaasan Sotaveteraanimuseoon ja kiertoajelun Vaasan jääkäri- ja Vapaussota-aiheisille muistomerkkeille.

Jääkärien kotiinpaluun 105-muistojuhlat muodostivat kaikilta osiltaan toimivan ja onnistuneen kokonaisuuden. Aurinkoinen ja pienen pakkasen leimaama jo kevättä enteilevä sää muodosti erinomaiset puitteet pääosin ulkona toteutetuille tapahtumille. Mielenkiintoista oli todeta saksalaisten yhteistyösapuolten jatkuvasti lisääntyvä osallistuminen tähän perinteeseen juhlatapahtumaan. Kutsuvieraina olivat mm. Saksan jalkaväkiliiton edustajana prikaatikenraali Mi-

Pääjärjestäjien edustajat saapumassa seppeleenlaskutilaisuuteen Jääkäripatsaalle. Edessä kenraali Kivinen (vas.) ja kenraaliluutnantti Pasi Välimäki, takana rikosylikomisario Raimo Latvala sekä prikaatikenraalit Pertti Laatikainen ja Vesa Valtonen Kuva: Ilkka Virtanen

Puolustusvoimilla oli korkean tason edustus seppeleenlaskussa: Puolustusvoimien komentaja kenraali Kivinen ja Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Välimäki Kuva: Ilkka Virtanen

Liput ja musiikki vaalivat osaltaan sotilasperinnettä. Ne olivat edustettuina myös jääkärien kotiinpaluun muistojuhlien avajaistilaisuudessa Vaasan kirkossa Kuva: Raimo Latvala

Paraatijoukot järjestäytymässä. Torin pohjoispäässä Suomen Vapaudenpatsaan tuntumassa Porin prikaatin yksiköitä (vas.), Pohjanmaan maakuntakomppania, suomalais-saksalainen reserviläisosasto ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna Kuva: Ilkka Virtanen

Ohimarssi käynnissä; sama tahti on askelten Kuva: Ilkka Virtanen

Suomen kielekkeinen valtiolippu, Jääkärilippu ja Porin prikaatin lippu juhlistivat paraatikatselemusta Kuva: Ilkka Virtanen

Suomalais-saksalainen reserviläisryhmä tutustumassa professori Ilkka Virtasen opastuksella Vaasan Sotaveteraanimuseoon Kuva: Raimo Latvala

chael Matz ja Hohenlockstedtin pormestari Wolfgang Wein. Molemmilla oli tervehdyspuheenvuoro päätäjällisillä. Saksalaisia reserviläisiä oli paraatissa ja reserviläisten oheistapahtumissa mukana noin 20. Saksalaisvieraat oli otettu hyvin huomioon myös konsertissa, sekä ohjelmiston valinnassa että juonossa. Jääkärilippu tuli Saksasta palaavien jääkärien mukana Suomeen Vaasan kautta 25.2.1918. Nyt se liehui jälleen ylväästi tulosijoillaan kahden päivän ajan. Myös Jääkärimarssi soi useaan

otteeseen, kuten oli sointu myös Vaasan paraatissa 26.2.1918. Jääkärisäätiön puheenjohtaja prikaatikenraali Pertti Laatikainen toteasi päättäessään 105-vuotismuistojuhlien viimeisen tilaisuuden, muistoillalliset: Olemme saaneet jälleen viettää hienot juhlat jääkärien kotiinpaluun kunniaksi. Juhlat eivät tietenkään olleet aivan niin komeat kuin satavuotisjuhlat viisi vuotta sitten; silloin Jääkärimarssi kuultiin seitsemän kertaa, nyt vain neljä.

Ilkka Virtanen

Kasarmintorin kalustoesittely kiinnosti vaasalaisyleisöä Kuva: Klaus Koivula

Keskustan kaduille tuotu järeiden aseistettujen ajoneuvojen jono teki katsojiin vaikutuksen Kuva: Ilkka Virtanen

Ohimarssin vastaanotti kenraaliluutnantti Pasi Välimäki seurassaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry Kuva: Raimo Latvala

”Preussin miekka” – avoin perinneasekilpailu

Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry on muuttanut viime vuoden aikana kehittänyt toimintaansa aktiivisemmaksi, ja se on tuottanut tulosta varsinkin ampumaharrastuksen viiriämisenä. Ainahan näillä seuduilla on arvostettu hyviä ampujia, joten ei ole ollut ongelmia houkutella osanottajia paitsi perusharjoituksiin, niin ei myöskään kilpailuihin. Pitää vain olla tahtoa ja kykyä järjestää toimintaa!

Mutta mistä on kysymys, kun puhutaan perinneaseista?

Yksi sääntö on selkeä; aseeseen täytyy olla ennen vuotta 1945 suunniteltu sotilaspistooli tai -kivääri. Tällaisilla aseilla voidaan kilpailla myös piiri- ja liittotasolla useammassa eri sarjassa. Reserviläisurheiluliiton (RESUL) säännöissä perustellaan tällaisten aseiden kilpailutoimintaa seuraavasti: *Perinneasekilpailujen tarkoituksena on, paitsi perinteisten sotilaskivääri- ja pistoolilajien säilyttäminen vapaaehtoisena maanpuolustustoiminnan ”jokamiehen” lajeina, myös kaikenikäisten reserviläisten perusampumataidon kehittäminen.* Kaikenikäisyys näkyi Haapajärven kisan osallistujien kaksivitosista kasikymppiin, ja taisivatpa kaikki Nagantit, Waltherit, Mauserit, Lugerit, Husqvarnat ja Lahiti-pistoolit olla varmuudella ennen sotia valmistettuja, samoin kuin Ukko-Pekät (sotilaskivääri m/39) ja Pystykorvat (jalkaväen kivääri m/27). Väkeä oli kisaamaan tullut lähipitäjistä ja ihan Oulua ja Kuopiota myöten.

Nuoret reserviläiset ottamassa järjestelyvastausta Kilpailun johtajana toiminut Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry:n puheenjohtaja **Jukka Remes** oli tyytyväinen yhdistyksen ja sen kilpailutoiminnan saamaan suosioon. Kahden kunnan yhteiseen yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 131 jäsentä, ja joka kisan tai harjoituksen jälkeen on mukaan tullut 1–2 uutta jäsentä. Remesin tiedon vahvasti ammunnanjohtaja-

Martti Kauranen on kokenut ampuja kaikilla reserviläisaseilla, kokonaiskilpailun viides sija oli siitä osoituksena tällä kertaa.

na toiminut **Matias Löytynoja**, joka oli myös yhtenä mukana, kun reserviläiset järjestivät toimintapäiviä paikallisille isoille yrityksille. –Meillä on tarkoitus hyödyntää Reserviläisliiton tuki ase- ja patruunahankintoihin, siitä teimme päätöksen jo viime syyskokouksessa, Jukka Remes vakuutti.

Uutena toimintamuotona yhdistyksessä on virinnyt SRA-ammunta, jolle Remes näki olevan kiinnostusta varsinkin nuorempien reserviläisten keskuudessa. Naisia on saatu mukaan ampumaharjoituksiin ja jopa kilpailemaan saakka, etenkin pistoolilajeissa. Haapajärviset reserviupseerit ovat myös aktivoituneet kilpailutoimintaan, ja heidän edustajansa **Jarno Ojala** oli nytkin mukana toimitsijana. Pistoolipuolen ammunnanjohtajana toimi **Markku Takala**, ja toinen pitkäaikainen reserviläisvaikuttaja **Jouko Paananen** tuomaroivat pistelaskentaa. Reisjärvinen ”konkari” **Arto Kunelius** paitsi osallistui kisaan, niin vastasi myös kantiinutuotteiden tarjonnasta. Kahvia, limsaa ja grillimakkaraa oli koko ajan saatavana; se kuului osallistumismaksun hintaan.

Hyvä suoritus aina tavoitteena

Kuopiolainen, pyhäjärvisyntyinen **Marko Kauranen** sanoi osallistuneensa

muuttaman vuoden ajan erilaisiin ampumakilpailuihin. Hänen mielilajeinaan ovat Practical- ja SRA-ammunnat, joitten harjoittamiseen Kuopion Urheiluampumaseuran jäsenenä on ollut hyvät mahdollisuudet. Pistoolissa tuli nytkin hyvä tulos, mutta kun myös kivääritulokset laskettiin mukaan, niin kokenut isä, **Martti Kauranen**, oli tällä kertaa kolme pistettä parempi! Lajeina olivat siis perinnepistooli ja -kivääri. Kummatkin lajit ammuttiin RESUL-säännöillä ja aseet vakiovarustein, ampumatka kivääreillä 300 metriä. Lajeittain ammuttiin ensin viisi koelaukausta ja sitten 5+5 ja 5+5 laukausta paikallaan oleviin tauluihin. Molemmat lajikohtaiset sarjat laskettiin kilpailutulokseen, maksimipisteet kummassakin lajissa oli 200 pistettä. Kahden lajin maksimipistemäärä olisi voinut olla 400 pistettä.

Mutta miten se ”Preussin miekka” tähän liittyy? Perinneasekilpailun kiertopalkinto on patinoitunut

sotilasmiekka, johon liittyy pitkä historia ja monta tarinaa. Salaperäisyys varjostaa koko aseeseen olevaa historiaa, jopa sen lahjoittanut yksityishenkilö haluaa pysyä tuntemattomana. Kyseessä on saksalainen. Preussin tykistöupseerin paraatimiekka m/1889, tunnisteina leijonanpäpäänsi, jossa rubiininkaltaiset silmät, kierretyillä metallilangoilla sidottu kahva ja väistimeen taottu kilpi ristikanuunoin. Näistä kanuunahahmoista sen tunnistaa tykistöupseerin miekaksi.

Tuloksia

Kilpailu oli tasainen, ja kokonaiskilpailun ratkaisi tasaisuus molemmilla aseilla. Kokonaiskilpailun voitti **Mikko Aalto**. Mikko sai harvinaisen kiertopalkinnon seinälleen ja lahjakortin sponsorina toimineelle **Metsästäjän erikoisliike Olkkoselle**. Kilpailu järjestetään uudelleen vuoden päästä.

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Sija Ampuja Kivääri Pistooli Yhteensä

Sija	Ampuja	Kivääri	Pistooli	Yhteensä
1	Mikko Aalto	144	170	314
2	Markku Estola	132	170	302
3	Marko Sandelin	144	155	299
4	Pekka Kääriäinen	148	127	275
5	Martti Kauranen	114	136	250
6	Marko Kauranen	79	168	247
7	Kari Tuominen	115	117	232
8	Matti Huttunen	102	118	220
9	Olavi Rönkä	103	117	220
10	Matias Jaakola	129	89	218
11	Antti Vierimaa	81	126	207
12	Arto Kunelius	54	136	190
13	Jarno Ojala		156	156
14	Markku Huhtala	89		89
15	Aapo Romppainen		31	31

Matias Löytynoja ja Jukka Remes tarkistivat ja tallensivat reaaliaikaisesti tauluilta ilmoitettut tulokset.

Jarno Ojala kirjasi Markku Takalan merkkejä luodinreiat Aapo Romppaisen taulusta.

Perinneasekilpailun väitön ilmapiiri heijastuu myös yhteiskuvassa ennen kotimatkaa lähtöä. Oululainen Mikko Aalto kohottaa preussilaisen upseerimiekan voiton kunniaksi.

Patinoitunut preussilainen upseerimiekka jatkaa historiaansa perinneaseharrastajan kodin kunniapaikalla.

Jouko Paananen merkkii ja Jukka Remes kirjaa viimeisenä ampuneen osaston tulokset.

Lotta Leila Salmi 100 vuotta

Leila Salmi (o.s. Rajala) syntyi 17.2.1923 Vaasassa. Vuonna 1939 alkoi sota marraskuun viimeisenä päivänä ja Vaasaa pommitettiin joulukuussa. Leilan äiti järjesti hänet ja isoäidin pommituksilta suojaan Isoonkyröön, mistä isoäiti oli kotoisin. Veli oli tuolloin jo vapaaehtoisena rintamalla. Isossakyrössä hän sai olla mukana myös lottatoiminnassa kuorimassa perunoita ja tekemässä muita aputoita keittiössä sekä seuraamassa lottien toimintaa. Kun talvisodan jälkeen tuli välirauha, he palasivat isoäidin kanssa Vaasaan. Täytettyään helmikuussa 17 vuotta, hän meni heti Koulukatu 16:een ilmoittautumaan Lotta Svärd -yhdistyksen jäseneksi Elmire Salmen luokse tietämättä, että tästä arvotetusta lottapäälliköstä tulisi myöhemmin hänen anoppinsa. Leila Salmi toimi Sotasairaala 27:n kanttiinissa ja potilaiden hoitotyössä. Hänellä oli jo silloin vahva saksan kie-

len taito, joten hän toimi myös tulkin tehtävissä. Kesällä 1941 alkoi jatkosota. Sen aikana saksalaisten upseerien ja miehistön määrä moninkertaistui, kun Vaasa oli yksi jatkosodan huoltosatamista. Jatkosodan alkaessa Leila Salmi oli päässyt ensimmäiseen työpaikkaansa Teräs Oy:n konttoriin. Teräs toimitti saksalaisille sotilaille erilaisia tavaroita. Kun Teräs Oy:n suomenkielisessä laskutuksessa oli jotain kysyttävää, Leila Salmi käänsi tiedot heille saksaksi ja selvitti, mistä laskussa oli kyse.

Vuonna 1943 Leilaa pyydettiin Lappiin tulkiksi saksalaisten ja suomalaisten välille. Hän toimi tulkina erilaisissa rakennuskoh-teissa Lapissa 28.6.1943 – 15.9.1944. Syksyllä 1944 sodan kulku muuttui ja Saksasta tulikin yhtäkkiä vihollinen. Leila Salmen paluu Vaasaan oli raskas reissu. Hän istui 24 tuntia kapsäkinsä päällä härkävaunus-

sa matkalla Rovaniemeltä kotiin. Palattuun Vaasaan hän työskenteli vielä Sotasairaala 27:n palveluksessa hoitaen sairaalan kirjanpitoa 31.12.1944 saakka. Seurasi aika, jolloin ei uskallettu avoimesti enää olla lottia, ja marraskuun 23. päivänä 1944 jouduttiin 9.9.1920 perustettu Lotta Svärd -järjestö lakkauttamaan. Kun Lottajärjestö virallisesti lakkautettiin, hiipi lottien mieleen valtava pelko, mitä heille oikein tapahtuu. Leila Salmen mies oli toiminut lottakouluttajana ja koko perhe oli isänmaallista, lottahenkistä väkeä. Uudet hallintoviranomaisten kannanotot olivat pelottavia, ja myös kaikenlaisia huhuja oli liikkeellä. Leila Salmi vaikenä vuosikymmeniksi siitä, että oli mukana Lapissa saksalaisten tulkina. Julkisesti hän kertoi siitä vasta Vaasan lottien historiikissa ”Kunnioita mennyttä ja usko tulevaisuuteen”, joka julkaistiin vuonna 2016.

Minulla itsellä on ollut kunnia tutustua lotta Leila Salmeen 14.8.2022, kun kävimme yhdistyksen puheenjohtaja Tuula Harjunpään kanssa luovuttamassa presidentti Sauli Niinistön 1.6.2022 myöntämän SVR M I -mitalin hänen omassa kodissaan, Vuorikodissa. Muistoksi minulle tästä tapaamisesta Leila Salmi antoi Garda -järvellä Italiassa 1985 maalaamansa vesiväri-työn. Lotta Leila Salmi on tehnyt vaativan, rohkean ja ainutlaatuisen lottatyön, jota arvostamme erittäin suuresti ja toivon hänelle hyvää terveyttä sekä Korkeimman siunausta tuleville vuosille.

Anna Liisa Suoranta

Vaasan Lottaperinneyhdistyksen ry:n sihteeri

Lotta Leila Salmi täytti 100 vuotta Vuorikodissa Vaasassa 17.2.2023. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta luovutti tilaisuudessa Leilalle killan ansiomitalin.

Leila Salmi tjänade Lottarörelsen

Leila Salmi (f. Rajala) föddes den 17 februari 1923 i Vasa. År 1939 började kriget och Vasa bombades i december. Leilas mor ordnade åt henne och farmor skydd i Storkyro, därifrån hennes mor var hemma. Hennes bror var då redan ute vid fronten som frivillig. I Storkyro fick hon också delta i Lotta-verksamheten genom att skala potatis och göra andra kökssysslor, sam följa med i lottornas arbeten.

När vinterkriget tog slut och mellanfreden inträdde åkte de med farmor tillbaka till Vasa. När hon i februari fyllde 17 år for hon till Skolgatan 16 för att anmä-

la sig som medlem i Lotta Svärd. Detta gjorde hon till lottachefen Elmire Salmi ovetande om att denne uppskattade lottachef senare skulle bli hennes svärmor. Leila Salmi kom att verka i kantinen vid Krigssjukhus 27, samt i vårdarbetet bland patienterna. Hon hade då redan tillägnat sig goda kunskaper i tyska varför hon också kom att fungera som tolk.

Sommaren 1941 inleddes fortsättningskriget och vid den tiden mångdubblades mängden tyska officerare och manskap eftersom Vasa fungerade som en av fortsättningskrigets försörjningshamnar.

Vid fortsättningskrigets början hade Leila Salmi redan erhållit anställning vid Teräs Ab:s kontor. Teräs försåg tyskarna med diverse varor och då bolagets fakturor kom på finska översatte hon vid behov dessa till tyska.

År 1943 kallades Leila till Lappland som tolk åt tyska och finska enheter. Hon fungerade i den uppgiften vid olika byggnadsprojekt under perioden 28.6.1943-15.9.1944. Hösten 1944 ändrades krigets förlopp och Tyskland blev plötsligt ett fiendeland. Leila Salmi återvände till Vasa, och detta blev en mycket tung resa, i 24 timmar satt hon på en kapsäck i en oxvagn mellan Rovaniemi och Vasa. Efter ankomsten till Vasa arbetade hon ännu vid krigssjukhuset genom att sköta sjukhusets bokföring fram till den 31.12.1944.

Sedan följde en tid då hon inte längre vågade verka öppet som lotta. Den 23 november måste Lotta Svärd-rörelsen upphöra. Verksamheten hade då pågått sedan den 9.9.1920. Då rörelsens verksamhet avslutades officiellt följde en oro över vad som skulle

följa efter detta. Leilas man hade fungerat som lottautbildare och hela familjen präglades av en fosterländsk anda. Rykten gick när nya myndigheter tog vid. Leila Salmi höll tyst om sitt engagemang i rörelsen och sin tid som tolk åt tyskarna. Först när lottornas historik skrevs 2016 tog hon upp den episoden i sitt liv.

Jag hade själv äran att lära känna lottan Leila Salmi den 14.8.2022 då vi tillsammans med föreningens ordförande Tuula Harjunpää överlämnade den av president Sauli Niinistö beviljade Finlands Vita Ros-medaljen i hennes eget hem Vuorikoti. Som minne från det besöket erhöj jag hennes akvarellmålning från Gardasjön i Italien.

Leila Salmi har utfört ett krävande, modigt och unikt arbete till fromma för Lottarörelsen. Vi önskar henne Den Högstes välsignelse och god hälsa för kommande år.

Anna Liisa Suoranta

sekreterare för Vasa Lottatraditionsförening rf.

Översättning:

Bertel Widjeskog

LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖ

Murusia maanpuolustajan taipaleelta 1/3

Lippu saapuu, nousemme seisomaan Koskenpään keskuskoulun juhlasalissa. Istun vanhempieni välissä, olen 6-vuotias ja tunnelma on käsin koskeltava. Aatos Vuolle-Apiala pitää puheen. Pienestä kylässä satapäinen juhlayleisö tekee pieneen poikaan lähtemättömän vaikutuksen. Kuoro laulaa ”Jumala ompe linnamme” ja sitten ”Maamme” -laulun. Suomen lippu poistuu, nousemme seisomaan. Pitkä jono vaeltaa harkituin askelin ylös kirkonmäkeä, kohti sankarihautoja. Joukkoa johtaa sepelettä kantavat veteraanit, tummissa puvuissaan, kunnia- ja ansiomitalit rannoillaan. Hiljennymme sankaripaadella ja laulamme vielä ”Maamme” -laulun. Isän silmäkulmasta tipahtaa kyynel, jota hän yrittää peitellä. Hän oli lähtenyt sotaan 17-vuotiaana, kirjaimellisesti koulunpenkiltä, haavoittuen

kesällä 1944 Rukajärvellä. Näitä asioita ei 6-vuotiaalle kerrottu. Ne selvisivät myöhemmin.

Kotona sytytetään kaksi kynttilää kaikille ikkunoille joka itsenäisyyspäivä. Päivä oli perheessänni juhlapäivä, johon kuului arvokas, kunnioittava, mutta iloinenkin tunnelma. Juhlapäivällinen herkkuihin kuului asiaan. Kaikesta huolimatta siihen ei liittynyt paatoksellisuutta, ei katkeruutta tai vihaisuutta. Siinä oli kunnioitusta menneille sukupolville. Musiikkia pianolla, jota äiti soitti. Kunnianosoitusta ja huomiointia vapaalle isänmaalle ja sen eteen uhranneille sankareille, kaatuneille, sotainvalideille ja veteraaneille. Joinakin kertoina oli juhla-ateriaalla myös sukulaisiamme, isovanhempia tai vanhemmilleni tuttuja ystäviä.

Murrosikäisen maanpuolustajan kuva maailmasta

oli ristiriitainen. Isänmaa ja sen merkitys siirtyi takaa-alalle. Poliitiikan seuraaminen jäi toisarvoiseksi tyttöjuttujen ollessa mieles- päällimmäisenä. Nuori lukion ekaluokkalainen kävi demareiden paikallisen nuoris-osaston kokouksessa, jossa hän kysyi maanpuolustuksesta, miten sitä hoidetaan. Vastaus siihen Helsingistä tulleelta aktiivilla oli selvä: ”sotia ei enää koskaan tule ja Neuvostoliitto takaa asevoimillaan maailman rauhan”. Pyysin perusteluja, jolloin lavalla esiintyvä puolueaktiivi kertoi minun olevan imperialistien asialla. Hän korosti, kuinka tärkeää olisi Suomenkin kunnioittaa ja tukea Neuvostoliiton pyrkimyksiä vapauttaa maailma imperialistien ahneista pyrkimyksistä. Olin siis kuulemassa Suomessa vallalla olevaa sosialistista fantasiaa, jota vasemmistopuolueet ja jopa viralliset

instituutiot hehkuttivat 1970-luvun taitteessa.

Lukion loppuvaiheessa historian nälkäni vaikutti siihen, että suhtauduin tähän vasemmistolaiseen hegemoniaan kriittisesti ja se auttoi minua ymmärtämään isänmaan historiaa laajemmasta perspektiivistä, huomioiden kansamme vaiheet historiallisten tosiasioiden pohjalta. Tuolloin kouluihin tulivat myös kouluneuvostot. Kouluneuvostovaaaleissa sosiaalidemokraatit ja SKDL laittoivat ehdolle näkyvästi edustajiaan, jotka tuolloin olivat 16–17-vuotiaita nuoria. Tuolloin valittu kouluneuvosto sai toki aikaan uudistuksia, joista näkyvin oli tupakkahuoneen saaminen oppilaille, ettei heidän tarvitse pakkasella tuprutella ulkotiloissa. Lukioaikani, vuosina 1970–1973 kiinnostuin kuuntelemaan ja kyselemään lähipiirissä olevilta veteraaneilta hei-

dän kertomiaan muisteluista sodan vuosilta. Käsitteeni selkiintyi nuorelle ”maanpuolustajalle” kokonaisvaltaisemmin kuin koskaan aiemmin. Kiinnostuin lukemaan kirjallisuutta, joka kertoi historiamme moninaisista vaiheista. Ukkineni oli neljän sodan veteraani ja eläkkeellä aktiivipuuseerin

tehtävistä, ja isäni oli osallistunut nuorena miehenä sotaan vapaaehtoisena. Oli siis arvatenkin selvää, että asenteeni ja arvoni korostuivat itsenäisen Suomen vaalimisesta ja koin vahvaa myötätuntoa puolustusvoimia ja maanpuolustusta kohtaan.

Jussi Rytönen

Kertoomassa kerran

Annappas olla, päivä oli närettä kiertänä ja vettä virranna Puntarin puttouksissa jo kymmenettä vuotta, ikävät muistot silimätikkuna olemisesta rivin eessä Haminan kaupungissa ja maetojunan höyrypillin soetto uhkoovana korvissa ol ennee muisto vaen. Silloin ol huomattu, että tämmönennii vänrikki soattas olla pelon ahe viholliselle uuvellenkoulutettuna. Litterat lompsaan ja Soankylle kohti!

Oulun asemalta nous junnan tutun näkönen hontelo pitkätukkanen mies. Minä katon, että siinäpä kävelöö lukioaekaen paras kavveri Hese, joka ol viettännä yliopiston kirjoessa pitkätkät vuojet iliman maenittavampia soavutuksia tupsulakkia lukkuunottamata. Oltiin ilahtuneita, vaekka Hesellä ol huono elämä pitkäks venähtänneen teekkarijuhlan jäliltä. Se leäkihti ihteessä ja sano mäneväsä kertoomaan tottaalisesti ruostuneita sotataetojaan. Sepäs somasti sattu, kansakoulun opettaja ja ikkuinen ylioppilas toas yksissä ja isänmoan asialla vielä!

Perillä meijät pyssäötti vihreä Viatti, kuski veivas ikkunata ja kysy, että ollaanko kasarmille mänössä. Siinä ol kolome Ylivieskan ukkoo ja myöhän änkeyvyttiin sissään. Ne neuvo meijän teekkaria jättämään lekepallon poes repusta ennen porttia. Se piilotti aarteen kauaks hankeen ja sivalti merkiks ison kimmeltävän keltasen H-kirijaemen. Yöllä sato lunta ja peittel

kätkön. Liekkö siellä vieläki...

Ankarasta ja sarkatakkisesta sotajoukosta syntyi meijän tuppaan tiivis huumorin läpituokema yhteisö. Kantahenkilökunnan puolesta meistä huolta piti majuri Elmi ja Ylivieskan pojista Tuomo ol jo luontantti ja siitä tehtiin meille peällikkö. Ensikertalaeselle uutta ja uskomatonta: myöhän oltiin talon väen kanssa niinkun työkavereita, poessa varusmiesakojen huuto ja äyvästys. Talo tarjos erämoakämpällä saonaillan, nakit ja perunasallaatin, veäpeli haki kylältä tilloojien laskuun kalijoo ja Elmi soetti haetaria väsymykseen

asti. Kuu paesto pakkas- taevaalla, höyry nous hartioesta. Varusmiesakaset vastahankaset asenteet armeijan touhuja kohtaan alako muuttua hyvinki positiiviseen suuntaan minun peässä. Tässähän taetaa olla järkee!

Suuntoviikon jäläkeen liirryttiin mehtään ja tositoimiin. Valamisteltiin kovapanosammuntoja kasarmilta käsin. Keittiö ol remontissa ja pakkanen kolomessakymmissä. Pihalla seiso soppatykkiä silimänkantamattomiin ja ihmetellä pittää vielä vanahana ukkonaki, miten niissä oloissa ammittaetoset keittäjät pysty taekomaan meille

niin hyvvee ja monipuolista ruokoo. Pakkanen ol kova ja aamusella avolavalla meitä kouluttava nuori ylluutnantti kysy, että miten teillä reserviläesillä ei näötä olevan kylmä. Minä sanoen, että ensin pittää olla kaekki voattees peällä, parta ajamata ja äeti peästi minut kansakouluun pakkasella iliman naamanpesua, joka viepi matkassaan ihon omat rasvasuojat. Ja sitte sinun pittää vaehtoo tuo kinttura kesämoastopuku monta numerota isompaan ja harkita usseempata villapaetoo ja välihoujuja. Se lupas totella muilta osin, mutta parta pittää hänen ajoo viran puolesta. Eikun töehin.

Niin tuli ratekinen päivä, kovapanosammunta kooärhoolla ja tykistöllä ja siihen jalakaväki perrään. Tulenjohtopaekalla meitä oli johtajina minä ja Haapajärven Kookauppias Antti, peällekahtojana joku talon kapteeni, Oiva kontallaan millimetripaperilaatikosalla nuppineola valamiina surmantyöhön, innokas alovak Oikarinen suunnanmittoojana ja ettäesyyttä mittoomassa Kovan Onnen Vanha. Oli sillä laella, että kaekki vanahat jeäkirit ol peästetty lomille, mutta tämä onneton silimäensä erinomasuven vuoksi seisomeijän takana mittari selässä kinttaat suorana. Ei

evä värähtännä. Valamista ol kaekki.

Voan eipäs ollukkaan. Ratiomies turhaan yritti viestittee, kapteeni yritti, ei kuulu mittään. Se hermostu syvästi, sano, että näen se isänmaa poekasa palakih-too. Ensin poltetaan harjotukseen satojatuhansia markkoja ja sitten annetaan selekään tämmönen venäläenen rottelo. Kirroeleminen ei meijän tyyliin kuulunu, mutta se sano kaks kertoo, että ”kerrrtakaikkiaan” ja kiipes kuusenturiin ja veti jatkoantennin perässään. Kolomas kerrrtakaikkiaan avas ratiosta äänen ja sana tuli lihaksi, niin kun Isossa Kirjassa sanotaan.

Minä otin mittarin Vanhan selästä ja Antti sano Oikariselle, että ota suunta tuohon suon takana näkyvään suureen punaseen säkkiin tuon pitkän vihreen männyn latvassa. Poeka yritti paras-taan, ähräs aekasa ja sano sitte itku kurkussa, että ”emmie mithän näe, mie olen värisokhee.” Sanottiin, että elä sure, anna konnees meille, keitä hyvät kahvit ja touhua tuo Vanhaki sulamaan. Alotettiin.

Pientä viksausta, nuppineoloo tasolla jokunen millisimme sun tänne, Heselle uusia koortinaattia heittimien tuliasemaan ja tykistö mukkaan. Hirveetä oli, sano jalakaväen poijat. Ja kaekki kohilleen. Kerrrtakaikkiaan!

Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet.

Vanaha Kapteeni

Keksittyjä tarinoita ja väärää valokuvia

Kaukopartiokirjat kertovat vain yhdestä sotilastiedustelun ulottuvuudesta – eivätkä siitäkään välttämättä aivan totuudenmukaisesti

Yksi luetuimmista suomalaisen sotakirjallisuuden lajeista on sodanaikaisten kaukopartioiden retkistä kertova kirjallisuus. Esimerkiksi Esa Anttalan ja Pentti H. Tikkasen kirjat ovat kuluneet jo useamman sukupolven käsissä, ja monien käsitys kaukopartiotoiminnasta saattaa perustua yksinomaan niihin. Nämä kirjat ovat kuitenkin monessa suhteessa vain viihdettä ja fiktiota, ja sotilastiedustelusta kerrotaan niissä vain yhdestä näkökulmasta – eikä siitäkään välttämättä aivan totuudenmukaisesti.

Kaukopartiot olivat osa sotilastiedustelua

Kaukopartiot olivat osa Päämajan tiedusteluosaston johtamaa sotilastiedustelua, jonka tavoitteena oli tuottaa sotilaallista päätöksentekoa tukevaa informaatiota. Aktiivisinta toimintaa oli jatkosodan aikana, ja sodan viimeisen reilun vuoden ajaksi toiminta oli organisoitu nykyisin useimmiten kaukopartiotoimintaan liitettyksi Erillinen Pataljoona 4:ksi, jossa oli neljä kaukopartiokomppaniaa: osastot Vehniäinen, Kuismanen, Marttina ja Paatsalo. Lento- toiminnasta vastasi Osasto Jaurina tunnettu lento-osasto.

Kaukopartiotoiminnalla kerätty tieto oli vain yksi tiedustelutiedon osa: se yhdistettiin muilla tavoin kerättyyn tietoon varsinaisen tiedusteluanalyysin materiaaliksi. Muita tiedon keräämisen tapoja olivat mm. radiotiedustelu, taistelevilta joukoilta saadun tiedon kerääminen, sotavankikoulu- luset ja tiedon kerääminen erilaisten asiamiesten kautta. Analyysitoimintaa toteutettiin sekä Päämajassa että lähempänä rintamaa – sen mukaan, minkä tason tiedon tarpeeseen pyrittiin vastaamaan.

Kaukopartiokirjallisuudessa keskitytään luonnollisesti vain kaukopartioiden: siihen, missä ne kulkivat ja mitä ne tekivät. Sotilastiedustelun kokonaisuus jääkin niissä huomiotta. Ennen kaukopartion lähettämistä oli kuitenkin aina määriteltävä, millaista tietoa tarvittiin ja miten se oli saatavilla. Kaukopartioiden keräämästä tiedosta tuli lisäksi vain osa sitä kokonaiskuvausta, jota tiedusteluanalyysillä muodostettiin, ja monesti arvokain tieto saatiinkin jollain muulla tavoin, esimerkiksi sotavankikoulu- luset tai radiotiedustelulla.

Kuva: SA-Kuva

Tieteellinen tutkimus vasta käynnistymässä

Kaukopartiotoiminnasta julkaistu kirjallisuus on pääasiassa populaaria, ja varsinaista tieteellistä tutkimusta on vähän – sitä on alkanut ilmestyä vasta aivan viime vuosina. Esimerkiksi Toni Monosen väitöskirja Päämajan tiedustelutoiminnasta sotien 1939–1944 aikana tarkastettiin helmikuussa 2023 Maanpuolustuskorkeakoulussa. Jyväskylän yliopistossa henkilötiedustelun johtamisesta väitöskirjaa tekevä Mikko Porvalin ennen kaikkea osasto Vehniäisestä kertova teossarja taas on edennyt toiseen osaansa.

Eräänlaisena nimenomaan kaukopartiotoimintaa kuvaavana perusteoksena pidetään Lasse Saressalon vuonna 1987 ilmestynyttä teosta ”Päämajan kaukopartiot jatkosodassa”. Saressalon teos on laaja esitys Erillinen Pataljoona 4:n historiasta. Teoksen taustalla ollut historiatoimikunta koostui pitkälti entisistä kaukopartiomiehistä ja heidän läheisistään, ja teos onkin ennen kaikkea ErP 4:n historiikki, ei varsinaisen tieteellisen tutkimuksen siittä yksikkönä tai kaukopartiotoiminnasta yleisesti.

Kustantamot ja draaman kaari vaativat sepittämistä

Populaarisissa kaukopartiokirjallisuudessa – josta pääosa on sotaromaaneja – on ollut usein tarve lisätä niihin tapahtumia ja toimintaa, sillä tavallisen, usein pitkänkin kaukopartioretkien tarkka ja autenttinen kuvaaminen olisi helposti tuottanut tylsän matkakertomuksen, joka ei juurikaan olisi kiinnostanut lukijoita.

Kustantajien ohjauksessa todellisiin tapahtumiin perustuviin kertomuksiin onkin lisätty koukuttavaa ja jännittävää sisältöä niin, että teoksista suuri osa saattaa olla sepitettyä.

Joskus sodan jälkeen kirjoitetuilla kirjoilla on myös viety kunniaa ja syyllistetty täysin perusteettomasti. Jos draaman kaari on edellyttänyt esimerkiksi porukan petturiä tai tehtävän suorittamista vaikeuttavaa heikkoa lenkkiä, sellainen on saatettu keksiä, vaikka todellisuudessa kaikki olisi sujunut aivan toisin. Esimerkkejä tästä ovat mm. Toivo Paavilaisen kuvaaminen huonokuntoiseksi valittajaksi Esa Anttalan kirjassa ”Hopeaa rajan takaa” tai virolaisen Osvald Krivain leimaaminen petturiksi Pentti H. Tikkasen kirjassa ”Hyppy helvettiin”.

Muutenkaan todellisiin tapahtumiin perustuvia populaareja kaukopartiokirjoja ei tulisi lukea tietokirjoina. Ne edustavat aina kirjoittajansa näkökulmaa, ja laajemmin tarkasteltuna tapahtumat saattavatkin asettua aivan eri valoon. Kirjoissa käyty keskustelu ovat varmuudella jälkeen päin sepitetyjä, ja mm. osa hahmojen nimistä on muutettu: todellisten henkilöiden tunnistaminen muutettujen nimien takana ei ole helppoa kaukopartioiden toimintaan vain vähän tutustuneille lukijoille. Osa hahmoista saattaa myös olla täysin keksittyjä.

Usein kaukopartiokirjallisuudessa käytetään kerrontaa rikastamaan myös kuvitusta.

Kirjojen kuviin on syytä suhtautua kriittisesti. Joskus käytetyllä kuvituksella

ei ole välttämättä mitään tekemistä kerrotun tai edes kaukopartiotoiminnan kanssa, joskus taas kuvitus on kertomuksella kehystetty siten, ettei kuvien taustalla olevista todellisista tapahtumista saa luotettavaa ja oikeaa tietoa. Suureen osaan kaukopartiokirjallisuuden kuvista tuleekin suhtautua kuvituskuvina, ei dokumentteina todellisuu- desta.

Uudelle tiedolle on tarvetta edelleen

Aikansa erikoisjoukko- toimintana kaukopartiotoiminta ansaitsee tulla tutkituksi ja kuvatuksi objektiivisesti ja tarkasti.

Kuva: SA-Kuva

Panu Moilanen

Kirjoitus perustuu pääasiassa Mikko Porvalin luentoon Vanhan Kirjan Talvessa Jyväskylässä 11.2.2023. Lisäksi on hyödynnetty mm. Toni Monosen väitöskirjaa ”Saadun tiedon muokkaajat – Päämajan tiedustelutoimisto viholliskuvan muokkaajana 1939–1944” ja Lasse Saressalon teosta ”Päämajan kaukopartiot jatkosodassa”. Vastuu mahdollisista virheistä ja epätarkkuuksista on kuitenkin tämän tekstin kirjoittajalla.

Hugo Valpaan päiväkirjasta – MUISTELMIA VILPPULAN RINTAMALTA 1918

Hugo Valpas, joka pitkän ja vaiherikkaan elämänsä aikana ehti olemaan monessa mukana, tunnetaan lähinnä lehti- ja kirjapainoalan miehenä. Tässä hänen kirjoittamassaan päiväkirjassa kerrotaan, kuinka hän juuri kaksikymmentä täytäneenä tempaantui muiden ikätovereidensa lailla itenäisyytemme alkuvaiheiden värikkäisiin ja dramaattisiin pyörteisiin, jollaista kansamme ei ollut aikaisemmin kokenut. Oli muodostunut kaksi eri Suomea. Vapausota oli alkanut.

Puuttumatta enempää sodan syihin ja sen ratkaiseviin vaikutuksiin, annamme päiväkirjan sivujen kertoa; sivujen, jotka on kirjoitettu mustekynällä pieneen mustakantiseen vihkoon tarkalla ja selvällä käsialalla.

Tapahtumat alkavat Vaasasta, josta suunta oli Vilppulan rintamalle. Rintama oli suurimmilta osin muodostunut eteläpohjalaisista joukoista, jotka taistelivat silloisen juuri syntyneen Neuvosto-Venäjän upseerien komennossa olevaa suurempaa vihollisjoukkoa vastaan.

”Helmikuun 13. päivänä klo 6 ip. lähdimme matkalle. Päämäärämme oli tunteamaton. –Arveltiin sinne ja tänne: matkustaisimme muka Savon rintamalle, Kokkolaan jne. Seinäjoelle tultua oli soittoakusta meitä vastaanottamassa. Junamme seiso asemalla kolmisen tuntia ja soittoakusta puhalteli miltei koko ajan reippaita marssejaan. Haapamäelle saavuimme klo 2 aikaan yöllä. Sinne yövyimme ja miehet komennettiin alas vaunuista. Yöpaikaksemme oli määrätty H:mäen yhteiskoulu, mutta kun siellä vallitsi kova tungos, siirtyi meistä osa takaisin asemalle ja vietti yönsä miten parhaiten taisi.

Klo 10 ap. söimme aamiaisen H:mäen asemalla ja kohta sen jälkeen olimme kaikki taas vaunuissa, valmiina matkalle. Nyt ei enää ollut epäilystäkään matkamme päästä: rintamalle, Vilppulaan. Kaikkien rintaa kuohutti hekuman ja odotuksen tunne, sillä nyttenhän pääsisimme ”tuleen”, johon niin hartaasti olimme toivoneet.

11 tienoissa päivällä saavuimme Vilppulaan. Heti asemalla oli sotainen hälinä. Kaikkialla liikkui valkonauhaisia kaikista Suomen osista. Odotettiin punaisten hyökkäystä ja siksi olikin miestä niin paljon liikkeellä. Minulle sattui matkalla se ikävä juttu, että hukkasin

”morsiammeni”, kuten kivaariämme kutsuimme, makasiinipohjan. Näin ollen en olisi voinut tarpeen tullen ampua juuri ollenkaan. Mutta punaryssät eivät tänään hyökänneetkään, joten emme saaneet vielä tänäänkään otella.

Vilppulan asemalta marssimme 5 km eteenpäin ja majoituimme Poukan taloon. Meillä oli vartioitavana Poukan alapuolella olevat järven rannat, joista punaiset muutamia päiviä sitten olivat koettaneet tulla Vilppulaan meneville teille. Viikon päivät saimme vahtia Poukassa. Ei mitään kuulunut vihollisesta. Aloimme tulla tyytymättömäksi tähän kuivaan vaitimiseen. Silloin eräänä päivänä komennettiin minut ensimmäisen ryhmän mukana valmistautumaan matkalle. Siitäkös syntyi hälinä! Kiireen kaupalla siinä lisättiin vaatteita, laitettiin eväitä ja tarkastettiin pyssyt.

Puolen tunnin kuluttua seisoimme valmiina pihamaalla. Matkalle lähtijöitä oli meitä nelisenkymmentä miestä sekä yksi kuularuisku. Johtajana oli komppanimme päällikkö luutnantti Peltokangas.

Vähän ajan kuluttua, kun oli ensin jaettu lisää ampuvaroja ja oli kirjoitettu matkallelähtijöiden nimet, komennettiin meidät asettamaan reikiin. Viisi tai kuusi miestä reessä ajaa karautimme sitten Poukasta järveä pitkin Ruovedelle päin.

Ajettuamme noin pari kilometriä tuli kumminkin pysähdys. Poukkaan oli tullut telefontietto Mannisesta, että punaiset oli sieltä karmitsevia. Ei ollut siis muuta keinoa kuin palata takaisin

Poukkaan, taas samaan kivaariimme kutsuimme, makasiinipohjan. Näin ollen en olisi voinut tarpeen tullen ampua juuri ollenkaan. Mutta punaryssät eivät tänään hyökänneetkään, joten emme saaneet vielä tänäänkään otella.

Tämän jälkeen vasta aamulla alkoi Ruovedeltä päin kuulua vilkasta kiväärien pauketta ja konekiväärien räätinää. Jokin aavisti että ”nyt se alkaa”. Ja niinpä alkoiinkin. Ensimmäiset kosketukset vihollisiin.

Noin 4 aikana helmikuun 21pv. saimme käskyn kiireimmiten lähteä eteenpäin. Koko plutoona lähti marssissa, kuormasto lähti vasta illalla. Marssi kävi pitkän jätän noin runsaan kilometrin päässä rautatiestä. Päästyämme noin 3km päähän Poukasta, komennettiin meidät marssimaan jonossa. Ei suotta ollenkaan! Sillä tultuamme noin kilometrin päähän eräästä Wälikoski-nimisestä talosta, alkoi sataa granaatteja.

Punaiset olivat panssarijunastaan huomanneet jätällä jotain epäilyttävää ja antoivat tykkiensä laulaa. Oudolta tuntui kanuunanaukuilien vinkuminen ilmassa. Mutta ei ollut ihmekään, jos se vähän oudostutti, sillä tähän oli ensi kertaa kun saimme kuulla ”morsärien” musiikkia ja päällepäätteeksi oli se vielä kohdistettu meihin. Ja kovinpa tuppasikin poikien niska taipumaan, mutta suoristuivat sentään kun Collanderimme kajautti että ”Per-

rrkele!” Mitään vahinkoa eivät punikit sentään saaneet aikaan, kiitos granaattien, jotka useimmat putosivat räjähtämättä, vaikkakin hyvin lähelle joukkoamme. Päästyämme Wälikosken jatkuu punikkien tykkitulo herkeämättä. Se oli kohdistettu taloon mutta punikit ampuivat huonolla onnella. Wälikosken emme kumminkaan saaneet jäädä vaan sijoitettiin meidät lähellä rautatietä olevaan taloon.

Talossa kohtasi meitä ikävä näky. Sinne oli kerääntynyt suuri joukko pakolaisia, enimmäkseen vaimoja ja lapsia. Ampumisen aikana sulloutuivat he talon kellarin ja ei ollut hauskaa kuulla pienten syyliasten parkuvan kylmässä kosteassa kellarissa, puolialasti ja nälässään. Talon isäntä näytti muuten, olevan aika jänishousu. Sillä pyynnöstimme huolimatta lähti hän keskellä yötä vaimoineen pakosalle. Vaikka hän olisi vallan hyvin voinut jäädä joukkoomme, vaikka edes paikallistuntijana oppaaksi. Mutta ei. Hevonen valjasiin ja pakoon.

Saimme määräyksen jäädä taloon. Asetimme vahdit ja koetimme saada nälkäisiin suihimme jotain syötävää. Yö oli pitkä. En koko yönä ummistanut silmiäni. Ehtimiseen vain piti tarkastaa vahtia. 11 aikaan illalla alkoi radalta kuulua omituista melua. Olisi kuin vaunuja lossattu. Ja radalla paloi kirkas tuli. Olsimme kyllä voineet antaa tulta vihollisen niskaan mutta se oli ankarasti kielletty. Meistä eivät punikit saisi tietää mitään. Ikkunain piti olla tarkasti peitetyt ja pihamaalla ei saanut tupakoidakaan. Koko ajan oli kuularuis-

kumme suunnattuna radalle. Jos jotain sieltäpäin tulee, niin kyllä heti saavat lämpöiset terveiset.

Lähetettiin pari hiihtäjää ottamaan selkoa punikkien hommista. Se oli vaarallista hommaa, mutta hiihtäjämme siitä kumminkin selviytyivät. Radalla oli punikkien panssarijuna ja miehistö korjasi täyttä höyryä rataa, jonka tiedustelijamme olivat pamauttaneet ilmaan. Arvailimme että huomenna punikit jälleen yrittävät Vilppulaan, mutta ei siitä tule mitään! Näin tuumittiin...

Aamulla varhain aloimme kaivaa ampumahautoja radalle päin olevan radan syrjään. Kaikki piti käydä hyvin salassa, etteivät punikit huomaisi ja alkaisi ”pyyhkimään”... Kaikki hyvin sentään. Aamulla vedettiin Salmeen myöskin puhelinjohto, sillä hyökkäyksen sattuessa piti Vilppulassa olevien tykkien tulta ohjattaman Salmesta joka oli lähinnä rataa. Vähän ajan kuluttua alkoi Lylystä päin kuulua kohinaa ja sieltä tulikin panssarijunaa avuksi. Hiljalleen painuivat ne peräkanana asemaa kohti. Sitten alkoi helvetinmoinen ”serenaadi”. Junista tuli tulta joka puolelta. Kuularuiskut lauloivat ja pikatykit pitivät ”bassoa”.

Sitten alkoivat meikälaisten tykitkin veisuunsa. Ensin ne ampuivat jonkun verran yli ja sivulle, mutta saatuaan Salmesta ohjeita, osasivat aina paremmin. No niin! Musta savupilvi tupsahti ilmaan! Kuinka kova pamaus. Ensimmäinen veturi sai pahan kumauksen. Toinen samanlainen – ja jo alkavat punikkiurhot vetäytyä taaksepäin. Vielä kerran ne sentään pysähty-

vät – korjailevat ehkä haavoittuneita ja ottavat juniin niistä alas lasketut punikit. Ja sitten Lylyä kohden – viimeisen junan mennessä ohitsemme kuului siitä kauheaa anelua – itkua ja parkua, joka ei milloinkaan mene mielestä. Ne olivat tietysti haavoittuneita, jotka tuskissaan huusivat...

Tappelun jälkeen oli rata kauhean näköinen: luonsiruja, verta, aivonkappaleita. Punikit olivat kyllä koettaneet peittää veriset tappionsa jäljet asettamalla havupuiden oksia veturin suojalaitteeseen ja täten lakaisseet rataa, mutta jäljet näkyivät kumminkin puheen selvää kieltään.

Samana päivänä (22pv. helmikuuta) lähdimme Salmesta eteenpäin. Matkamme päämäärä oli Manninen. Välikoskella yhdyimme kuormastoomme ja niin alkoi muutaman kilometrin vaellus kuuluisaan Manniseen. Pakkanen oli illalla kiihtynyt kiihtymistään niin että taisi olla lähemmäs 30C, siksi ei juuri voinutkaan istua reessä, vaan piti yhtenä ottaa joku askel pysyäkseen sulana. Matka jatkui kumminkin, eikä kukaan puuttuvista tamineista huolimatta paleltunut.

Mannisen talo

Näin saavuimme 22:n päivän iltana Mannisen taloon. Manninen on tärkeässä paikassa, ikään kuin sulkuna Vilppulaan vievällä valtamaantiellä ja tämä maantie on ainoa joka Ruovedeltä johtaa Vilppulan asemalle. Toisella puolella maantietä on kapea lahti ja toisella puolella on korkeahko vuori niin että Mannista on verraten helppo puolustaa, jos on vain riittämiin asti väkeä. Meille se taas oli vaikeaa parilla sadalla uupuneella miehellä, kun punikit rynnistivät kolmelta taholta tuhantiaine joukkoineen, kymmenine kuularuiskuineen ja tykkeineen. Paikan tärkeyden vuoksi rynnistivät he lakkaamatta, onnistumatta kumminkaan saada Mannista haltuunsa...

Manniseen päästyämme oli ensitöikseen etsittävä jotain syötävää, nälkäisiin suihimme, sillä koko päivän emme olleet syöneet juuri mitään ja piti vahvistaa itseään jollakin tavoin, sillä levätä emme olleet saaneet herran aikaan. Ja pitkän odotuksen perästä saimme keittiöstä soppaa ja silakoita, joita hyvällä halulla popsimme. Sinä päivänä ei punikkien hyökkäystä ollut enää odotettavissa, sillä punikit kuulemma antavat aina yö-rauhan täällä.

Syötyä alkoi väsymys vasta oikein tuntua. Ei tahtonut päivällä tapelleiden Hämäläis-komppaniain miesten puheet tappelusta jaksaa pitää silmiä auki, vaan torakhtamaan tuppasi väkisin. Talon rakennukset olivat kuitenkin niin täynnä entisiä asujia ettemme saattaneet sinne jäädä, siksi meidät sijoitettiin noin 30 metrin päässä talosta olevaan pieneen torppaan. Ahdasta oli sielläkin 50 miehelle, mutta joten kuten siinä kuitenkin pärjättiin. Ja vahtiin menevä sai aina luovuttaa makuupaikkansa vahdista tulevalle. Illalla saapui vielä plutuumme täyteen Vaasasta 2 miestä. He toivat komppaniamme Vaasan kansliasta tupakkaa, kirjeitä ja muutamia ryssän puoliturkkeja, joista minäkin sain yhden. Ne löyhkäsivät kumminkin niin törkeästi, ettei niitä tavallisissa oloissa olisi voinut käyttää, mutta nyt se oli poikaa kun sai sellaisen haisevan risan päälleen ulos lähtiessään!

Nukkumisesta ei kuitenkaan tullut mitään, sillä jo ennen puolta yötä käskettiin 3 ensimmäisen ryhmän olla valmiina lähtemään yölliselle tiedustelu retkelle. Haikeata oli nousta taas olkkasasta, mutta toivo saada ryhtyä johonkin, kumminkin virkisti väsymystä mieltä – lähdöstä ei kumminkaan tullut mitään ennenkuin aamulla, joten saimme nukkua parisen tuntia sen mikä kylmältä ja syöpäläisiltä sai nukuksi.

23 pv. helmikuuta

Aamulla kello 8 olimme 28 miestä Vaasalaisia, muutama alavatelainen valmiina reissä, matkalle lähtemään. Jännittävää se oli, sillä eihän ollut tietoa mitä tuleman pitää. Ammuksia vain

jaettiin joka miehelle runsaasti. Yhden konekiväärin saimme myös mukaamme. Klo: ½ 9 sitten lähdimme Mannisesta Ruovedelle johtavaa tietä. Noin 2-3 km. ajettuamme komennettiin meidät ylös reistä. – Päälikkämme selitti meille aseman: noin puolisen kilometriä tästä oleva Suoranen talo on puhdistettava punikeista. Hän arveli sen tekemisen olevan helppoa. Mutta päälliköllämme ei ollutkaan varsin suuria päällikkötaipumuksia, tuskin ollenkaan – sillä ei ainoastaan tämä hyökkäyksemme epäonnistunut, vaan oli siitä vähällä koitua surma meille kaikille. Ensiksikin olisi meidän pitänyt yllättää punikit pienellä joukolla, eikä antautua avoimeen taisteluun. Vaan näinpä ei päällikkömme tehnytkaan, vaan pani ensimmäisen miehen ryhmästäni ampumaan punikkien vahtipaikkaan, joka oli noin sata metriä pysähtymispaikastamme oleva torppa.

Luonnollisesti äkkäsivät punikit heti tämän, ikään kuin taistelu haasteeksi ammutun laukauksen pamahdettua, mistä oli kysymys, ja lähettivät torpassa olevan etuvartioston heti paikoilleen. Nyt vasta meidät komennettiin ketjuun ja eteenpäin lumista korpea. Ketjun koossa pitäminen tällaisessa tilanteessa oli mitä vaikein. Ensiksikin oli lunta metsässä vahvalti, niin että joka askeleella vajosi vyötärettä myöten, ja toiseksi oli mainittu metsä epätasaista kivikko-harjua kalliioineen ja louhikkoineen, niin että välistä painui kurkkua myöten johonkin lumen peittämään kallionkoloon. Mutta eteenpäin vain yritettiin. – Minun ryhmäni määrättiin kiertämään mainittua torppaa oikealta puolelta toisten ryhmien

hyökätessä edestä päin. – Teimme työtä käskettyä. Mutta päästyämme noin 50 m. päähän torpasta saimme vastaamme kovan kivääritulen. – Kuulia tuli aivan satamalla, mutta huonolla tuloksella. Sillä tyhmydessään ampuivat punikit räjähtävillä kuulilla, jotka heti puuhun ottaessaan räjähtivät aiheuttamatta puun takana olevalle meikäläiselle suurtakaan vahinkoa. – Annoimme rivakasti takaisin ja aina vain eteenpäin! Kun olimme saapuneet noin 20-30 m. päähän torpasta aloimme antaa punikeille yhteislaukauksia, ja moni lippalakkinen pääsiin katosikin kivistä tehdyn rintavarustuksen taakse. Äkkiä komennettiin pistimet kiväärien päähän, ”hyökätkää ampumahautoihin”, mutta samassa alkoi helvetinmoinen rätinä ja viuhkina! Se oli punaisten kuularuisku joka siellä lauloi ja aivan meidän oikealla sivustallamme ja jos punikit olisivat aloittaneet ammuskelunsa 2 min. myöhemmin, että me olisimme ehtineet hyökätä torpan edessä olevalle maantielle, jota suuntaan punikit juuri ampuivat, niin harva meistä olisi hengissä selviytynyt tästä leikistä.

Mutta nyt meille heti selvisi vaaran suuruus: punikit olisivat kuuluttuaan laukaukset lähteneet ruiskuineen kiertämään meidän oikeaa sivustamme ja pääsivätkin tarkoituksemme perille. Ei siis muuta kuin täys käännös ja niin sitä mentiin taapäin, kuulien vinkuessa joka puolelta. Kiireesti oli mentävä jotteivät punikit saisi katkaistua meiltä palutietä. – Moni oli näännytymäisillään väsymyksestä, mutta voimat olivat ponnistettava, jotta päästäisiin ulos punikkien saartorenkasta.

Kaikki kävikin hyvin, ainoastaan 7 miestä puuttui riveistä päästyämme turvaan kuulilta. 2 todettiin kaatuneiksi ja loput olivat ketjun katkettua joutuneet eroon pääjoukosta, eivätkä näin ollen kuulleet peräntymiskäskyä. He ilmaantivat kuitenkin jälkeensä, harhailtuaan pitkin metsiä. Vain yksi meistä: Leskinen, oli kadonnut tietämättömiin. Arveltiin hänen joko joutuneen vangiksi tai kaatuneen.

Tappiomme siis tässä kahakassa olivat: 2 kaatunutta, 2 haavoittunutta ja 1 tietämättömiin kadonnut. Apealta tuntui mieli palatessamme takaisin Manniseen, mutta siellä pian kääntyi ajatukset muualle, sillä punaryssät hyökkäilivät parhaillaan. – Yhtenäen rätisi kuularuisku – ja kiväärituli, granaatit surisivat ilmassa, putosivat talon läheisyyteen kyntäen lumeen ammottavia vakoja. Vähän väliä ilmestyi jälle punikkien hyökkäysjoukot yrittäen yli, mutta tarkalla tulella heidät aina karkotettiin.

Tätä menoa kesti iltaan asti. Silloin katsoivat punikit työpäivänsä päättyneen ja vetäytyivät majapaikkoihinsa. Samoin teimme mekin jättäen vain vahdit jäljelle. Ja lepo olikin tervetullut päivien ponnistusten jälkeen. Mutta kauan sitä ei saanut nauttia, sillä vahtia oli myös vaihdettava.

Seuraava aamu

Aamulla 8 ajoissa alkoi punikkien helvetinmoinen tuli taas. Miehet määrättiin jälleen ampumahautoihin. Tänään olikin vihollisella parempi onni, sillä useita miehiä kaatui tai haavoittui. Klo 10 komennettiin taas 3 ryhmää vaasalaisia hämäläisten kanssa uudestaan eilisen retken Suorantaan. Tulos oli sama kuin edel-

liselläkin kerralla. Meneimme muutamia miehiä ja olimme pakoitetut peräntymään lujissa varustuksissa olevan vihollisen hurjan tulen takia.

Tällaisten epäonnistuneiden kahakoiden jälkeen masentui mieli suuressa määrässä: jos näin jatkuu, emme milloinkaan pääse Tampereelle.”

Hugo Feeliks Valpas (sukunimi vuoteen 1905 **Faenander**); 3.2.1898 Hämeenlinna – 17.2.1980 Vaasa oli suomalainen urheilutoimittaja, kustantaja ja kirjailija. Wikipedia

Materiaalin toimitti lehdellemme Leo Ingves

Hugo Valpas

Talvisodan sankarivainajaveljille kunnianosoitus Rauhan päivänä 13.3.2023

Talvisota päättyi 83 vuotta sitten 13.3.1940 kestätyään 105 päivää. Länsirannikon sijainnistaan huolimatta Vaasa koki sodassa ankarat pommitukset. Kuusi pommituslentoa aiheuttivat pahaa tuhoa lähes täysin vaila ilmapuolustusta olleelle kaupungille. Henkilövahinkoja tuli kuolleina yli 20 ja loukkaantuneina useita kymmeniä. Kaupungin keskustan rakennuskanta koki massiivisia vaurioita, joko kokonaan tai osittain tuhoutuneita rakennuksia oli useita kymmeniä. Jatkosodan aikana pommituksia ei enää ollut.

Sijainti länsirannikolla mahdollisti toisaalta uuden, noin kuukauden käytössä olleen yhteyden Ruotsiin, jäätien Vaasan ja Uumajan

Kultainen käsi -muistomerille seppelettä laskemassa evl. Pasi Heinua ja kapt. Matti Kujala Pohjanmaan aluetoimistosta seurassaan paikallisten sotaveteraani- ja sotainvalidiyhdistysten edustajina Raimo Latvala (vas.), Sauli Lassila ja TapaniSaarela. Kuva: Ilkka Virtanen

välillä. Jäätie oli virallisesti avoinna 19.2.–13.3.1940, lopullisesti se suljettiin 22.3.1940. Sotilas- ja muiden tavaroiden kuljetukseen Ruotsista Suomeen osallistui 779 ruotsalaisajoneuvoa, jotka kuljettivat 1441 tonnia tavaroita yhteensä n. 2 000 lastilla. Paluukuljetuksina vietiin mm. selluloosaa Suomesta Ruotsiin.

Vaasalaisten veteraanien aloitteesta Vaasan hautausmaiden tuntumassa sijaitsevaan Tiklas-puistoon pystytettiin 13.3.2000, 60 vuotta Talvisodan päättymispäivästä, jäätien muistomerkki ”Kultainen käsi”, joka on kuvanveistäjä Pekka Jylhän käsialaa. Vaasan Rintama- ja Sotaveteraanit ovat järjestäneet aina 13.3.

(Rauhan päivänä, niin kuin he tuota päivää kutsuvat) seppeleenlaskutilaisuuden muistomerkillä. Veteraanit eivät kuitenkaan enää jaksaa osallistua tapahtumaan. Tänä vuonna aloitettiin uusi perinne niin, että mukaan seppeleen laskuun tulivat Puolustusvoimat, Vaasan kaupunki ja seurakunnat. Seppelettä olivat 13.3.2023 aamuyhdeksältä laskemassa Puolustusvoimien edustajina Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Pasi Heinua ja kapteeni Matti Kujala sekä sotaveteraani- ja sotainvalidiyhdistysten edustajat.

Teksti ja kuvat: Ilkka Virtanen

Itsenäisyyspäivän tilaisuuksissa Vaasassa kunnioitettiin maamme vapauden puolesta taistelleita

Maamme itsenäisyyteen liittyvien muistopäivien – Kansallisen veteraanipäivän, Kaatuneitten muistopäivän, Puolustusvoimien lippujuhlapäivän ja Itsenäisyyspäivän – viettoon kuuluvat tapahtumat on kahden viime vuoden ajan toteutettu koronan johdosta poikkeusjärjestelyin ja pääosin ilman suuria yleisöjoukkoja. Itsenäisyyspäivänä 6.12.2022 voitiin kuitenkin palata perinteisiin käytäntöihin.

Aamun aluksi Vaasan Vanhan hautausmaan sankarihautoilla sytytettiin klo 7.30 alkaen kaikille haudoille kynttilät. Toteutuksesta vastasivat Vaasan Rintama- ja Sotaveteraanit (kynttilöiden hankinta) ja Vaasan Sinisten Partiolaisien senioripartiolaisten (kynttilöiden sytytys). Suotuista tuuleton ja muutaman pakkasasteen poutasää tekivät kynttilätapahtumasta tunnelmallisen ja näyttävän.

Kasarmintorin Perinnemuurilla järjestettiin klo 9 Pohjanmaan aluetoimiston toimesta juhlava lipunnostotilaisuus. Aluetoimiston henkilökunnan lisäksi paikalla oli 18 järjestäjäpäästä käsittävä veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna sekä aamuvirkkua yleisöä.

Raimo Latvalan johtama lippulinna saapumassa Perinnemuurin lipunnostoon. Kuva Ilkka Virtanen

Vaasan kirkossa alkoi klo 10 kaksikielinen jumalanpalvelus. Lipunnostotilaisuudessa mukana olleet liput ryhmiteltiin jumalanpalveluksen ajaksi kirkkoon sen sivuseinustoille. Kirkkoherra Tuomo Klapurin johdolla toimitetun jumalanpalveluksen päätti kaupunginjohtaja Tomas Häyry lähetti monilukuisen seppelation hautausmaan eri kohteille Narvan marssin ja lippulinna saattamana.

Jumalanpalveluksen jälkeen seurakunnat järjestivät kirkon kryptassa ohjelmallisen kahvitilaisuuden erityisesti veteraanisukupolvelle, samalla jumalanpalvelusyleisölle laajemminkin. Tilaisuudessa

Vapauden valot Vaasan Sankarihautausmaalla 6.12.2022 klo 8. Kuva Ilkka Virtanen

kuultiin musiikkiesityksiä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Maria Tolpasen puhe veteraaneille. Tilaisuudessa jaettiin myös Vaasan Jaakkoo -säätiön elämäntyöpalkinto kuvataiteilija Tapani Tammenpäälle. Tilaisuuteen osallistuneet veteraanit ilmaisivat kiitollisuutensa erityisesti heitä varten järjestetystä lämminhenkisestä tapahtumasta.

Seppelation toteuttivat seppelien laskut klo 11.30 Vanhalla hautausmaalla. Pääkohteelle, vuosien 1939–1944 sankarihautojen muistomerkillä ”Pyhä puisto” laskettiin

Veteraanit Ivar Granskog, Karl-Erik ja Eeva-Liisa Källström sekä Iisakki Saarnisto kahvitilaisuuden veteraanipöydässä. Kuva Ilkka Virtanen

seppeleet. Seppelien tai kukkalaitteen saivat myös ruotsalaisten vapaaehtoisten muistomerkki, Karjalaa jääneiden kaatuneiden muistomerkki sekä vuoden 1918 sodan sankarihautojen ja vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkit. Myös Vaasaan haudattujen jääkärien muistomerkillä sekä Suomen Vapaudenpatsaalle torilla ja Jääkäripatsaalle Hovioikeudenpuistossa laskettiin eri yhteisöjen seppeleet tai kukkalaitteet.

Vaasan Sotaveteraanimuseo oli avoinna yleisölle klo 12–14. Museoon kävi tu-

Sotaveteraanien ja -invalidien seppelettä laskemassa Raimo Latvala ja Tapani Saarela. Kuva Monica Latvala

ti tutustumassa maamme itsenäisyys ajan historiaan.

Vaasan kaupungin itsenäisyyspäivän juhla Kaupungintalossa toteutettiin tänä vuonna klo 13–15 lapsiperheille suunnattuna musiikkipitoisena toiminnallisena tapahtumana. Useat tilaisuuteen osallistuneet ”perinteiset kävijät” totesivat juhlan olleen sinänsä onnistunut ja lapsia kiinnostava. He toivoivat sille jatkossa kuitenkin selvempää yhteyttä Itsenäisyyspäivän tematiikkaan.

Lasten juhla: Kaupungintalon juhlan tarjoilua Peilialissa, kuva Ilkka-Pohjalainen 8.12.2022

Illan pimeyden jo laskeuduttua toteutettiin vielä perinteiset ylioppilaskuntien järjestämät soitukulkue klo 16.45 Suomen Vapaudenpatsaalle sekä patsaan äärellä klo 17 Vasa Songargillen ja Pohjanmiesten kuorolaulua ja puheita sisältänyt Itsenäisyyspäivän tervehdys -tilaisuus.

Itsenäisyytemme 105-vuotispäivän tilaisuudet Vaasassa muodostivat kokonaisuudessaan arvokkaan, erityisesti veteraanisukupolven ansioita ja uhrauksia

kunnioittavan tapahtumien ketjun. Virallisten järjestäjien ohella vapaaehtoisjärjestöt toivat päivän tilaisuuksiin merkittävän lisän, kukin oman jäsenkuntansa näkökulmasta lähtien.

Ilkka Virtanen

Pohjanmaan
Maanpuolustuskilta

Seppelation järjestänyt suorittamaan kunniatehtäväänsä, kuva Monica Latvala

Puolustusvoimien, Sotaveteraanien ja -invalidien, Vaasan kaupungin, Vaasalaisten seurakuntien sekä maanpuolustus- ja muiden kansalaisjärjestöjen

tutustumassa useita kymmeniä vierailijoita. Kävijöiden joukossa oli ilahduttavasti useita lapsiperheitä. Myös maahanmuuttajataustaisia vierailijoita kävi runsaas-

Nuori vierailija sai muistoksi museokäynnistään oman kuvansa rakuuna-asuun puettuna. Kuva Ilkka Virtanen

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, piirinmestaruuksien kilpailukalenteri vuodelle 2023

Kilpailulaji	Paikkakunta	Ajankohta	Vastuuhenkilö
Pienoispistoolikilpailut	Nivala Pyssymäki	13.5. klo 10.00	Eino Mehtälä 0400 818 378
Pienoiskiväärikilpailut Makuu 60 ls ja 3x20 ls	Nivala Pyssymäki	18.5. klo 10.00	Eino Mehtälä 0400 818 378
SRA-kilpailut	Pietarsaari Ampumaradantie 5	4.6. klo 10.00	Johan Irtala 0400 242 014
Ruutiasekilpailut LA: RA3 ja res.kenttä, kenttäammunta ja pienoispistooli SU: Sotilaspika- ja isopistooli	Haapajärvi Varikonrata	10.–11.6. klo 09.00	Raimo Palomäki 040 724 5615
Perinnease-ammunnat Kivääri + pistooli	Pyhäjärvi Jokikylän a-rata	6.7. klo 17.00	Seppo Ruotoistenmäki 040 587 0423
Palvelusammunta RA 3 ja 4	Pietarsaari Jsf ampumarata	16.7. klo 18.00	Christer Eriksson 040 552 5269
Sotilasasekilpailut RK3 ja RK7, sotilaskivääri 300m ja sotilaspistooli 25m	Haapajärvi Varikonrata	16.9. klo 10.00	Raimo Palomäki 040 724 5615

KOKOUSKUTSU

Keski-Pohjanmaan Reserviupseeripiirin
sääntömääräinen kevätkokous
19.4. kello 18:00
MPK:n Kokkolan koulutuspaikka
Torikatu 40, 5. kerros, 67100 Kokkola
Kokoussitelmä: infektioylläkäri,
lääkintäkapteeni(res) Marko Rahkonen
Tervetuloa!

KOKOUSKUTSU

Kalajoen Reserviupseerikerhon
sääntömääräinen kevätkokous
12.4. kello 18:00
Kalajoen kirjaston kokoustila Merta
Kalajoentie 1, 3. kerros, 85100 Kalajoki
Tervetuloa!

Nivalan Reserviupseerikerho ry:n**kevätkokous**

tiistaina 18.4.2023 klo 18.30
BestGlass Oy:n tiloissa (Lastaustie 1, Nivala)

Käsitellään sääntömääräisten asioiden lisäksi sääntömuutokset vastaamaan RUL:n nykyisiä mallisääntöjä, sekä yhdistyksen nimen muuttaminen olemaan Nivalan Reserviupseerit ry.

Tervetuloa!**Kalajoen Reserviläiset ry:n****kevätkokous**

maanantaina 24.4.2023 alkaen kello 17.00,
TEVI Systems oy:n tiloissa
Ymmyrkäisentie 12 A 2, 85100 Kalajoki.

Käydään läpi sääntömääräiset asiat.

Terveisin**Pj. Jari Kerola****Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry**

pidetään perjantaina 21.4.2023 Haapajärvellä
Kumisevan Kaiun tiloissa osoitteessa
Katajaperäntie 2

Johtokunta kokoontuu klo 18.00 ja
yleinen kokous alkaa klo 18.30

Tervetuloa!**Käres-Route**

Kälviän Reserviläiset ry järjestää kävely- ja
pyöräilytapahtuman Kälviältä Ullavaan.

Ajankohta lauantai 10.6.2023 klo 06.30–16.00
Paikka lähtöpaikka Kälviäntie 35, 68300 Kälviä

Osallistumismaksu on 30 €. Se sisältää oranssin teknisen t-paidan (2023), lounaan perillä, huoltoauton palvelun ja paluukyydin Ullavasta Kälviälle. Osallistumismaksu sisältää tapaturmavakuutuksen.

Sitovat ilmoittautumiset 21.5.2023 mennessä sivun www.kares.fi ilmoittautumislinkin kautta.

Lisätietoja tapahtumasta antavat Simo Säippä (050 327 3013) ja Simo Miekkoja (0500 662 914). Tapahtuman järjestää Kälviän Reserviläiset ry

Tapahtumalla kunnioitetaan sotaveteraanien tekemiä uhrauksia. Tule mukaan hyvähenkiseen tapahtumaan

TEVI**OP Joki-Pohjanmaa****Himanka, Nivala, Perho****010 256 5001****op.fi/joki-pohjanmaa****Yhdessä yli kaikkien aikojen.****Pohjanmaan Maanpuolustaja on**

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n ja
Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n
tiedotus- ja jäsenlehti.

Talousasiat: Rauno Hauta-aho, 040 581 7412

rauno.hauta-aho@sok.fi

Paino: Botnia-Print Oy, Kokkola

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603

paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi

www.kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättymisen 13.3.

Marskin syntymäpäivä 4.6.

Haminan rauha 1809 19.9.

Itsenäisyyspäivä 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi

RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

K-P Maanpuolustajien piiri ry

Samu Pokki 050 63 922
sami.pokki@gmail.com

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oll@gmail.com

Österbottens Försvarsgille –**Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf**

Arja Rantanen 050 524 4731

arjarantanen24@gmail.com